Yıl: 2 — sayı: 60
29 Temmuz 1949 cuma

İdarehane: Ankara cad. N: 38 İstanbul
Telefon: 25088

FİYATI 10 KURUŞ

Hürbilek

İSTANBUL İŞÇİ SENDİKALARI BİRLİĞİNİN ORGANIDIR

Abonelerimize

Gazeteleri zamanında veya hiç ellerine geçmiyen abonelerimizin durumu mektupla veya telefonla bize bildirmelerini rica ederiz.

TEKEL İŞÇİLERİNİN ZAMMI

Tekel Bakanı, Genel Müdürlükçe hazırlanan zam tasarısını tetkik etti.

Tatminkâr bir zam yapılmadan fazla mesailerin kaldırılması bahis mevzuu değildir. 8 saat çalışan iş yerlerinde mesaiye başlanacak.

Tekel Bakanı Dr. Fazıl Şerafeddin Bürge, pazar günü şehrimize gelmiş ve pazartesi günü Tekel Genel Müdürlüğüne giderek umum müdür Hadi Hüsmen ve diğer ilgililerle işçi meseleleri üzerinde görüşmüştür.

Bilindiği üzere Tekel, işçilerine umumi bir zam yapmak üzere 3 aydan beri tetkikat yapılmakta idi. Öğrendiğimize göre bu tetkikat bitmiştir. Bakanın, umum Müdürlükte yaptığı uzun görüşmede zam işi kat'i neticeye bağlanmıştır.

Diğer taraftan, fazla mesailerin kaldırılıp kaldırılmıyacağı meselesi de bu görüşmede bahis konusu olmuştur.

Sızan haberlere göre tatminkâr bir zam yapılmadan fazla mesailerin kaldırılması cihetine gidilmiyecektir. Geçenlerde fazla mesaileri kaldırılan işyerlerinde de eskisi gibi mesai yapılacaktır.

İşçilere yapılacak zammın % 3[illegible] olacağı hususunda bazı söylentiler dolaşmakta ise de ilgililerce henüz kat'i bir şey açıklanmamıştır.

Ancak, yapılacak zammın senede 2,5 milyon lira tuttuğu hesap edilmiştir.

Sendikalar ve komunizm

Dünyayı veba gibi bir afet tehdit etmektedir. Hak ve hürriyet tanımıyan, insanları köleleştiren girdiği memleketi yakıp yıkan bu afetin (komünizm) olduğunu herkes, hatta komünistlerin kendileri bile biliyorlar.

Bu hastalığa karşı Türk milletinin hamdolsun muafiyeti var. Fakat, buna rağmen komünizmin en mühim hedefini teşkil ediyoruz. komünist ajanları memleketimizde gösterdikleri mütemadi faaliyet ve Rusyanın bize karşı açtığı sinir harbi bunu açıkca göstermektedir. Türk milliyetçiliği, bumücadelede bütün azamet ve heybetiyle ayakta durmakta ve muzaffer edasını bir an bile kaybetmemektedir.

Ancak, memleketimizde sayıları az da olsa hainlerin ve komünist ajanların bulunduğu bir hakikattir. Bunları küçümsemeyip işi oluruna bırakamayız.

Daima uyanık ve temkinli bulunmak zorundayız.

Komünistlerin her memlekette olduğu gibi bizde de işçi muhitlerinde kendilerine yer etmek istedikleri muhakkaktır. Ama şükranla ve iftiharla söyliyebiliriz ki, Türk işçisi komünizme karşı münevverlerimizden daha uyanık davranmakta ve şiddetle mücadele etmektedir.

İşçi Sendikalarının teşekkülü ise, bu mücadeleye hız vermiştir. Sendikaların içinde hiç bir komünist ajanın barınmasına imkân yoktur.

Bu hakikati bilen ve müşahede edenlerin yanıbaşında, maalesef sendikaları birer komünist yuvası zanneden gafiller de bulunmaktadır. Hatta, o kadar dar düşünen kimselere rastlıyoruz ki, (Sendika) kelimesini işitince tüyleri diken diken oluyor. Fransızların komünist sendikaları gibi bazı yabancı sendikaların yarattığı bu his temamen yanlıştır.

İngiltere, Amerika, İsviçre, Arjantin ve Skandinav memleketlerinin milliyetçi sendikaları komünizme karşı nasıl birer kale iseler Türk işçi Sendikaları da öyledir. Bilhassa işverenlerin bu hakikati bilmeleri lâzımdır.

İşverenlerimiz, komünizm afetinin memleketimize girmesine mâni olmak istiyorlarsa, ve bunu hiç değilse menfaatleri için istiyorlarsa, işçi sendikalarına karşı cephe almamalrı şarttır. Memleketimizde komünizm taraftarı bir sendika varsa veya var olacaksa onlara karşı yapılacak mücadelede işverenlerin yanıbaşında milliyetçi işçi sendikaları da bulunacaktır.

HÜRBİLEK

Elektrik ve motorlu taşıt işçileri sendikası

Kurucular geçen çarşamba günü toplanarak Yönetim kurulunu seçtiler.

Geçenlerde kurulduğunu bildirdiğimiz İstanubl motorlu taşıt ve elektrik işçileri sendikası kurucuları çarşamba günü sendika merkezinde toplanarak yönetim kurulunu seçmişlerdir.

Sendikanın kurucularından bazıları

Toplantıya 50 kurucudan 46 sı gelmiştir. Yapılan seçim sonunda yönetim kurulu asli üyeliklerine Mehmet İnhanlı, İsmail Gürdap, İrfan Özeken, Ekrem Yener, Tahsin Özgüç, Ferhat Kalaycı, Faik Çağıl, Hasan Abul ve Mehmet Kodak yedek üyeliklerde Hüsnü Sepetçi, Tevfik Tezel, Muzaffer Tulga, Halit Beşpınar, ve Muzaffer İlkçakılı seçilmişlerdir.

Müteakiben denetim kurulu ve haysiyet divanı seçimlerine geçilmiştir. Yapılan seçimlerde denetim kurulu asli üyeliklerine Nedi mGültekin, Şevket kökçok ve Lütfi Yılmaz, yedek üyeliklere Nurullah Ceylân ve Mehmet Ali Arkış; haysiyet divanı asil üyeliklerine Saim Türer, Vahdet Karaner, Alâaddin Tüfeklier, Ahmet Benice, Akif Dizikara yedek üyeliklerede Remzi Aydemir, Tahsin Birsen ve Mecit Güzeloğlu seçilmişledir.

Yönetim kurlu kendi arasında [...]mıtır. Bu iş bölümünde başkanlığa Mehmet İnhanlı Başkan vekilliğine İrnfan Özkara, Saymanlığa Ferhat Ekrem Yener veznedarlığa Ferhat Kalaycı, kâtipliğe İsmail Gürdap ittifakla seçilmişlerdir.

Damga matbaasında helâlar meselesi

Darphane ve Damga matbaası müdürü Rüştü Umul imzas. ile bir mektup aldık. Bundan önceki sayılarımızdan birinde çıkan bir haberin tekzib mahiyetinde olan bu mektubu aynen [...]faları müsade etmemektedir. Zaten basın kanununun ilgili maddeleri de tek[...] neşretmemize gazetemizin mahdut say[...]zip hakkını yazının iki misli olarak göstermiş bulunmaktadır. Mektubu manasını değiştirmeksizin kısaltarak neşrediyoruz.

«15/Temmuz /949 tarihli nüshanızın birinci sahifesinde «garip bir tedbir» başlığı altında çıkan yazıda çalışma saati süresince helâların kapatılmakta olduğu yazılmaktadır.

Müdürlüğümüzce mesai bir buçuk seneden beri öyle tertiplenmiştir. Saat 10 ile 10,30 arasında her atölye için ayrı ayrı olmak üzere onar dakikalı paydos verilir. Devamlı olarak tabii ihtiyacından vareste kalamıyan bir kimse hasta sayılacağından tedavi veya istirahat alması icap eder. Darphane ve damga matbaasında giriş ve çıkış ayrı bir mürakabeye tabi tutulur. İzahat gazetenizde yazıldığı gibi helâların kapalı olmadığını ancak iki buçuk saatte bir ve her atölye için ayrı ayrı fasıla verildiğini göstermektedir.)

R. Ş. Sirer Bursada

Çalışma Bakanı Reşat Şemsettin Sirer bayram tatilinden istifade ederek bir müddet dinlenmek maksadıyla şehrimize gelmiş ve iki gün kaldıktan sonra Bursaya hareket etmiştir. Bakan, Uludağda bir kaç gün istirahat ettiken sonra şehrimize dönecektir. Bakanın bugünlerde şehrimizde olması muhtemeldir.

Kaplancalı Mensucat fabrikası işçilerinin durumu

Öğle paydosundan istifade edemediklerini ve fabrikada çocuk çalıştırıldığını söyliyen işçilerin iddialarını fabrika müdürü reddetti

İstanbulun muhtelif yerlerinde bütün kontrollara rağmen iş kanunu ve ona bağlı talimatnamelerle hıfzıssıha kanununa aykırı hareketlerden şikayetler almaktayız.

Son günlerde bunlara bir yenisi daha katıldı. Şişli; Hürriyeti Ebediye tepesinde kaplanca mensucat fabrikası. Bu fabrikada kadınlar ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırıldıkları ve sık sık iş kazasına maruz kaldıkları bunların iş müfettişlerinin teftişi sırasında başka başka atölyelere gönderilerk çalıştıkları yerlerin gizlendiği iddia edilmektedir. Şikâyetçi işçiler fabrika da pek az gündelikle 8 — 12 yaşlarında 25 kadar çocuğun kanuna aykırı olarak çalıştırıldığını da ilâve etmektedirler.

Hürriyeti Ebediye tepesinde ki fabrikada şikâyet konusu olan bir başka noktada orada çalışanların öğle paydosu esnasında sergest bırakılmamasıdır.

Fabrika sahibinin akrabasının idaresinde olan kantinden alış—veriş yapmağa işçilerin zorlanması ve onların paydos vakitlerini dilekileri gibi kullanamamaları bilemeyiz hangi kanunun patronlara verdiği müsamahaya dayanır?

Hülasaa İstanbul gibi bir şehirden yukarıya hülâsa ettiğimiz şikâyetlerin yükselmesi bize garip geldi. Bir arkadaşımızı Kaplancalı mesucat fabrikasına gönderdik. Bakın kendisi ne diyor:

Kapıdan girerken sonradan kendisinin fabrika sahibi olduğunu öğrendiğim Kemal Kaplanlıcalı ile karşılaştım. İlk karşılaşmamız pek hoş olmamasına rağmen beni içeriye aldı ve şikâyet mevzuları üzerinde izahat verdi. Önce fabrikada ağır iş bulunmadığından kadınların teftiş esnasında başka atölyelere nakledilmelerinin bahis mevzu olmıyacağını, fabrikada çalışan çocukların işçi değil tatilde san'at öğrenmeğe gelen mektep çocuklarından ibaret bulunduklarını söyledi Öğle paydoslarında işçinin dışarı çıkarılmaması işinide Kaplancalı, ekserisi genç kız olan işçilerin ebeveyleri tarafından böyle bir tedbire başvurulmasının kendilerinden i[...]tediği şeklinde izah etti.

Bize akseden şikâyet ve fabrika sahibinin buna cevabı yukarıda.. Kim haklı kim haksız bunu biz değil iş kanununu tatbike ve iş yerlerini teftişe memur Çalışma Müdürlüğünün ayırması icap etmektedir.

Haliç mensucat iş. sendikası Biçki-dikiş kursu

Haliç bölgesi mensucat sanayii işçileri sendikasının biçki kursuna devamı edenler.

(yazısı iç sahifede)

Bitmiyen hesap!..

İşçi Sigortaları genel kurul toplantısına giden tütün işçileri delegelerinden bir grup Tekel Bakanı sayın Dr. Bürge'nin huzurunda Tekel Genel müdürünü ziyaret etmişlerdir. Delegeler Tekel işçilerine verilen düşük yevmiyelerin miktarlarını söylediler, sızlandılar. Bakan ve Genel müdür ücretlerin çok düşük olduğunu gördüler, tasdik ettiler. Bu meseleyi inceliyeceğiz dediler. Mesele bir haylı incelendi Genel müdür bir gün bu inceleme sırasında işçilerin fazla mesailerini kaldırılacağını ve buna mukabil normal ücretlere zam yapılacağını söyledi ve bu kararın ne suretle tatbik olunacağının inceleneceğinden bahsetti.

Bu incelemeler sürüp gittikçe işçiler inceldi çünki bazı yerlerde fazla mesai kaldırıldı ve zam yapılmadı. Bu incelemeler halâ devam ediyormuş, hesaplar yapılıyormuş. Meğer bu bu hesaplar ne muğlak hesaplar imiş ki daha incelenmesi bitmedi. İş incelene incelene kopuverecek diye korkuyoruz. Bu incelemelerin devamı müddetince hesaplar kadar incelen işçiye Allah sabır versin. Amin!

T. SEVEN

İŞÇİ Gözü ile:

Çalışma Bakanı R. Şemsettin Sirer'e açık me .tup

Sayın Bakan;

1 — İhtiyarlık sigortası kanunun un Büyük Millet Meclisine sevk ve kanuniyet kesbetmesine amil bulunan sizlere ne kadar teşekkür etsek yeridir. Bu çalışmanız yarın içinde ayırla anılmanıza bir sebeb teşkil edeceğine asla şüpheniz bulunmasın. Fakat şu varki bizlere çeşitli bir çiçek demeti halinde sunulan bu kanunun, münakaşa mevzu'u olabilecek bazı maddelerini müsamaha ile karşılamak lâzım gelse bile bir kül olarak kabul ettiğimiz demet içinde (Bir Deve dikeni şekil ve ürpertisi veren) 40 cı maddenin üzerinde durmamak elden gelmiyor.

Sayın Bakanım: 30 -40 yılını makine, ocak, ve tezgahının başında ömür tüketerek gören göz, duyan kulak, tutan elinin enerjisini kaybetmiş, oturduğu yerde yığılıp kalacağından korktuğu için dinlenmekten ürken, deri ve kemik torbasına dönmüş bir işçi nasıl olurda iş verenin son bir yıllık bir prim esası üzerinden 33 lira gibi cüzi bir para karşılığı olarak kapı dışarı edilebilir. Ve daha mühimi nasıl olurda kanunen hak etmiş olduğu, ümit bağladığı hayalinde hesapladığı ve kitapladığı tazminatından yine diğer bir kanunla (40 cı madde) mahrum bırakılabilir?

200 günlük prim karşılığı üç buçuk kuruş mukabilinde, işçinin aleyhine, iş verenin lehine bir avantaj sağlayan bu maddenin tashihi cihetine gidilerek, bu kanunun meriyet tarihi esas tutulmak üzere maddenin o tarihten sonraki işçiler için tatbikine gidilmesi suretiyle üzüntülerimizin giderilmiş olacağını siz ha'seven enerjik Bakanımıza arz ederek neticeye ehemmiyetle intizar etmek isteriz.

2 — Bizim gibi ayda 24 yevmiye alıpta aile geçindirenler için hayati ehemmiyeti haiz bulunan paralı hafta tatilinin bir an evvel kanuniyet kesbetmesi için selefiniz sayın Bay Tahsin Bekir Balta'ya her fırsat düştükce başvurmuş ve kendilerinden yakın alâka görmüştük. Bizim için büyük önemi haiz bulunan bu kanunun, bir an evvel Meclise sevk ve kabulü hususunu işçi mukadderatının ağır vebal ve mesuliyetini omuzlarına yüklenmiş siz sayın Bakanımıza hatırlatmağı yerinde bulduk. Bu her iki ciheti nazarı dikkat ve ehemmiyete alacağınıza imanımız gibi inanımız olduğunu da söylemeliyim.

Affınızı ve üstün saygılarımın kabulünü rica ederim

Bu istekle ilgili mağdur işçiler namına

Kâzım TANRI'YAR

İktisadi bahisler :

Verimsiz ekonomi ve düzensiz sosyal hayat

Sosyal ve iktisadi hayatımızın etüdü yapılmadan, şimdiye kadar olduğu gibi koltuk değnekleriyle yürüyen devletçiliğin hataları tekrarlanmadan yapılacak en rasyonal hareket, sermaye için müsmir sahaların hudutlarını çizmek, plânlarını yapmak sây piyasasını tanzim ederek memleketimizde mebzul miktarda bulunan saf. toprağına, Milletine bağlı Türk işçisinin emeğini kıymetlendirerek bilgisizlik yüzünden boşa giden enerjileri rasyonal metotlar dahilinde toplıyarak memleket ekonomisini kalkındırmaktır.

Yazan:
SÖBEOĞLU

Bu gün içinde bulunduğumuz malî ve iktisadî çıkmazların sebepleri aranmadan, milletce bütün nazarlar dış memleketlere dikilmiş bulunmakta, Marshall yardımına ve beynelmilel bankadan yapacağımız istikraz üzerine hülyaya dalarak, memleket ekonomisini kalkındırmak çarelerini aramaktayız. Gerçi sermaye unsuru kalkınmamızın şartlarından birini teşkil etmekle beraber, sây ile sermaye birbirlerile imtizaç ettirilmediği takdirde yapılan yatırımlar daima gayri müsmir neticeler doğuracaktır.

Herşeyden evvel memleket ekonomisinin anâlizini yaparak açık prensip ve plânlar tesbit etmek, bir ücret siyaseti, sây piyasasını tanzim ederek hariçten alınan kredileri bu tesbit edilen plânlar dairesinde kullanmak zorundayız. Ancak yapılacak analiz ve plânlardan sonraki yatırımları müsmir bulmaktayız. Hariçten alınan sermayeye, rasyonel metodlar dahilinde bir yatırım şekli bulunduğu takdirde, tataftarız Fakatbu günkü durumumuzda sây ile sermaye arasında bir muvazene kurmak için bir cehd sarfedildiğine maaleset şahit olmamaktayız. Çalışma hayatımızın iç yüzüne bir nazar atfettiğimiz takdirde, durum, hiçte ferah verici değildir: Gerek sermaye ve gerekse emek piyasasında bir istikrar ve emniyet yoktur. Harp işverenler için bir kazanç devresi olmuş, gerek vasıflı, iktisadi görüşü sağlama ve gerekse iş adamı olmıyan patronlar sermayelerini çoğaltmışlar, bu kazanç iş adamı vasfını haiz olmıyanlarda dahi bir iş adamı inancı ile yeni yatırımlara atlamak imkanını vermiştir.

Muamele vergisinin ağırlığı yüzünden işletmeler parçalanmış, vergiye tabi olmamak için, kanundan faydalanarak, işyerlerini işverenler, akrabalar arasında kanunî şekilde taksim etmişler; neticede vergi verimi azalmıştır. Muamele vergisine tabi olmıyan imalâthaneler, muamele vergisine tâbi büyük fabrikalara karşı bir üstünlük elde etmişler ve neticede büyük kapitalli fabrikalar zarar ederek, onlarda fabrikalarnı parçalamak cihetini ihtiyar etmişlerdir.

Bu günkü durumda piyasada mal bolluğu para darlığı hüküm sürmekte; ekseri fabrikaların ambarları stok mallarla dolu olduğu halde, işçi ücretlerini ödiyecek para bulmak için ellerindeki kıymetli evrakı, % 50 hatta % 70 kırdırmakta veyahutta hususi şahıslardan fahiş fiyatlarla borç para almaktadırlar; netice itibarile para mübadelesi yerini tüccarlar arasında bir borç senedi mübadelesine bırakmış bulunmakta, vadesi gelen ve ödiyecek olan son tüccarda iki eli şakağında mukadderatını tayin edecek saati beklemektedir.

Para yokluğunun birçok sebepleri arasında Depresyon devresinin emareleri görülen bu günkü Ekonomimizde, harp içersinde, hakikı ticari zihniyet ve kabiliyeti olmıyan birçok, şahısların, yaptıkları işlerden milyonlar vurmuşlar, harp bittik en sonra ticari hayatın durgunluğu yüzünden ellerindeki paraları gayri menkul'ere yatırmışlar veya halen piyasadaki istikrarsızlık yüzünde sermayelerini pasif bir vaziyette bırakmışlardır.

Sermaye sahiplerinin durumlarını gözden geçirdikten sonra istihsalin bir unsuru olan emek sahiplerinin çalısma şartlarını tetkik edelim: Sây'ini bir ücret mukabilinde satan işçinin kazancı asgari maişetir durunundadır. fabrikatörler harp içinde % 70 kazandıkları zamanlarda dahi işçı sınıfının ücreti ancak üç misli artabilmiştir. İsverenlerimizin % 80 nini kültürü müsait olmıyan şahıslar teşkil etmekte, randıman ileistihsal arasındaki münasebeti kavrıyacak durumda değildirler. Bu böyle olunca günlük maişetini temin edemiyen işçiden günde 11 saat çalıştırarak randıman beklemek Allahtan

Devamı 5 inci savfada

İşçi, kanunî haklarını kaybetmemek için nelere dikkat etmelidir?

1 –

Yazan: Avukat Safa Ş. ERKÜN
Sendikalar Birliği hukuk müşaviri

Tatbikatta en ziyade rastlanan iş hukuku dâvaları iş akdinin işveren tarafından kanuna aykırı olarak feshinden ve bir de işçi Sigortaları Kurumunun bazı yersiz kararlarından doğmaktadır. Bu itibarla mı kalemi bu iki husus etrafında toplamak istiyorum.

İş akdi, bugün binlerce işçinin hayat ve mukadderatının dayandığı bir temeldir. İşçi için, iş akdi hayatî önemi haizdir. Şu halde kanunî haklarını kaybetmemek için işçi dikkatini her şeyden önce bu noktaya çevirmelidir. İş kanunumuzun 10 uncu maddesine göre «müddeti muayyen olmıyan iş akitleri yazı ile mukaveleye bağlanmıyabilir». İşçi ekseriya muayyen bir müddet tasrih etmeksizin, hüsnüniyetle işyerlerine girer. Ona kalsa hakkı verilmek şartıyla ömrünün sonuna kadar namus ve serefiyle bu yerde yetişmek ve çalışmak gayesindedir. **Halbuki** zikrettiğimiz gibi, kanun, bu derece mühim bir bağlanmanın yazılı mukaveleyle yapılmasını şart koşmamıştır.

Ancak, kanun vâzıı, bunu az çok telâfi edecekbazı tedbirler düşünmüştür. Yine ayni maddeye göre

Devamı 5 inci savfada

HAFTANIN YAZISI

Hazır mektup okuyanlar

İşçi Sendikaları Birliğinin son olağanüstü kongresinde bir arkadaşımız, Yönetim kurulunu tenkit etmek üzre söz aldı. Bir üye sıfatıyle tenkit hakkı ve vazifesidir. Bu bakımdan kendisini takdir etmek lâzım.

Arkadaşımız mikrofonun başına geçtiği zaman cebinden daktilo ile yazılmış bir kâğıt çıkardı.

Demek ki, ezbere konuşmıyacaktı. Tenkit için daha evvel hazırlanmıştı.

Bu sebeple, arkadaşımız bir defa daha takdire değer.

Cemiyetçilik de zaten böyle olmalıdır. En mühim hayatî meselelerin görüşüleceği ve ciddi kararların alınacağı bir toplatıda dut yemiş bülbül gibi susmak doğru değildir. Tabi, sırf konuşmuş olmak için söz almak ve kongreyi işgal etmek de bir okadar hatalıdır.

Arkadaşımız daktilo ile yazılmış kâğıdı heyecanla okumıya başladı.

Tenkidinin merkezi sikletini, işinden çıkarılmış olan bir sendika başkanının durumu teşkil ediyordu.

Böye ciddi bir meseleyi tam bir sendikacı ruhiyle ele aldığı için arkadaşımızı üçüncü defa tadir etmek lâzımdır.

Fakaaat!,,

Kongreye tekaddüm eden günlerde bu arkadaşımız birlik merkezinde aynı tenkitleri yapmıştı. Yönetim kurulundan hazır bulunanlar işinden çıkarılan Sendika başkanı hakkında yapılan bütün teşebbüsleri dosyaları da önüne sererek kendisine izah etmişlerdi. O sendika başkanı da oradaydı. Bizzat kendisi, Birliğin bütün teşebbüsleri tam zamanında yaptığını memnuniyetle anlatmıştı.

Buna rağmen aynı tenkidi kongrede tekrarlaması manasız düştü. Kongrede de, bu arkadaşımızdan evvel aynı mevzuda konuşanlar olmuştu. Bunlara Birlik Başkanı ve işinden çıkarılan sendika başkanı cevap vermiş ve dosyalardan bütün muamelât kongreye izah edilmişti.

Bu açıklamadan sonra, arkadaşımızın daktilo ile yazılmış tenkitnamesini emeği boşa gitmesin diye okuması doğru değildi.

İşin yakışık alan tarafı tenkitnamenin o kısmını çıkarıp diğer kısımlarını okumaktı.

Hülâsa tenkit iyidir amma haklı ve insaflı olmak şartiyle.

S. SELEK

Hürbilek'in Romanı

Yazan :
Mustafa MEFHAR
No. 27

Ve daima onları hor görenlerin tesiri altında kaldım. İşte bütün bunlar ona ilkin fena muamele etmeme sebep oldu. Fakat sonraları bunu zorla yaptım. Çünkü oda bana fena muamele ediyordu. İzzeti nefsimi korumak için ona aynı şekilde muameleye mecbur kaldım. Nihayet dün gece...

Onun çelik bakışlı gözlerinden yaş getiren amilin benim - bir an durdu söyliyeceği sözü tayin edemedi. Gözlerinden akan yaşlarla ıslanan yanakları tekrar kızardı- benim resmim yani varlığım olması ihtimali diye devam etti. Mişelciğim bunu sen anlıyamazsın. Hiçbir erkek anlıyamaz Nasıl ki oda anlıyamadı. Bunun bir kadın bir genç kız kalbinde vücude getireceği fırtınayı, gururlu zeki bir erkek asla anlıyamaz.

Fakat o benim hayal kâşanemi iki kelime ile bir anda yıktı.Mişel ben ondan daha bedbahtım. Ve daha çok azap çektim Şimdi ikisi deyavaş yavaş sükûn ile insana ferahlık veren bir ağlama ile ağlıyorlardı. Gür saçları, dağınık gözleri yaşlı, ipekli gecesiği içinde bir ilâhe ihtişamıyla beliren mevzun endamı, hıçkırıklarla sarsılan omuzlarının yorgun haile, esatiri zamanların şefkat ve güzellik mabudesine benziyen genç kızla onun muhteşem göğsünü gözlerinden yaşlar akan başını dayayan Mişelin mum un solgun ışığı altında vücude getirdikleri tablo tahayyülü imkânsız bir manzara idi. Bu hal nekadar devam etti. Bir kaç dakika Nihayet Liz et şimdiye kadar akan göz yaşlarının çirkinleştiremediği gözlerini kaldırdı. Kardeşini bir daha öptü.

—Haydi yavrucuğum git rahat rahat uyu. İkimizde çok yorgu'nuz. Yarın bu zaman oda ihtimal serbestçe buralardan uzaklaşmış olur. Ve belki bir gün onlar tekrar buraya gelirler, yine bizde misafir ederiz onları. Değil mi Bu sefer artık hiç üzmeyiz.

Mişel gülümsedi:

— Hep beraber at gezintileri yaparız. Karadağa gideriz. Doğan gün her ikisini de dudaklarında mes'ut bir tebessümle uyurlarken buldu.

VIII

Nisanın on yedinci günü sabahı yine (X) dayız. Güneş hayli yükselmiş. Bu sıcak mıtakada erken gelen yazı karşılamak üzere beyazlar given halk buram buram terliyor. Hükûmet meydanına bakan üç büyük binadan şimdiye kadar hiç alâkadar olmadığımız geniş taş merdivenlisinin önüne kalabalık bir halk toplanmış. Aralarında ihtiyarlar ve kadınlarda var. Mermer merdivenlerin üst sahanlığında yan yatırılmış bir kibrit kutusuna benziyen kapunun iki tarafında iki İngliz askeri nöbet bekliyor. (K) nın mahkeme binasıdır. Kapının önüne yığılan bu kalabalığa bakılırsa bugün bakılacak dava herhalde pek mühim olmalı. Ya yukarda bekliyen askerler ne için? Merdivenleri çıkıyoruz. Nöbetçilerin arasından geçerek uzun ve geniş bir koridora giriyoruz. Burasıda kalabalık. Muhtelif fasılalarla koridora bir takım kapılar açılıyor. Kalabalığın önünde toplandığı ve içeri girmeye çalıştığı bir kapının önüne geliyoruz. Bir nöbetçi de burada var. Herkes buraya girmek için uğraşıyor. Acaba ne var burada? Kapıdan bakıyoruz, büyücek ve elelade bir mahkeme salonu zemini düz ve parke döşeli müstatil şeklinde. Müstatilin küçük dılılarından birinde bir met kapı var. O Kapının karşısındaki dılına ise yerden bir metre kadar yüksekte olan hakimlere ve mazuna mahsus mahal bunun önünde şahitlere mahsus yer ve oradanda kapıya kadar iki dizi halinde dinleyicilere mahsus sıralar

(Sonu Var)

I. Elektrik ve Motorlu taşıt işçileri sendikası ana tüzüğü

Sendikanın adı:

Madde 1 — İstanbul elektrik ve motorlu taşıt işçileri sendikası adıyla bir sendika kurulmuştur.

Sendikanın yeri:

Madde 2 — Sendikanın merkezi Ankara caddesinde 33 numaralı binadadır.

Sendikanın amacı:

Madde 3 — Sendikanın amacı, üyelerinin hak ve menfaatlerini korumak, mevcut kanunlar dairesinde iktisadi, içtimai ve medeni seviyelerinin yükselmesine çalışmak, üyeleri arasında tesanüt ve her türlü yardımlaşmayı sağlamak ve üyelerini mahkemeler ve özel ve tüzel kişiler nezdinde temsil etmektir.

Girme ve Çıkma:

Madde 4 — Sendikaya girme şartları şunlardır:

a) 18 yaşını bitirmiş bulunmak

b) Türk tabiiyetinde bulunmak

c) Medeni haklara sahip bulunmak

d) Haysiyet ve namusu muhil veya ağır hapsi müstelzim bir suçtan sanık veya hüküm giymiş bulunmamak ve memleketin yüksek menfaatlerini ihlâle saik fikir ve hareketlerle şöhretli olmamak.

e) Elektrik veya motorlu taşıt işçisi bulunmak

f) Bu tüzükte ona bağlı dahili talimatnamede gösterilen hususlara uygun harekette bulunmayı kabul etmek.

Madde 5 — Aşağıdaki yazılı hallerde üyeler sendikadan çıkarılır:

a) Yabancı bir devletin siyasetine, poropagandasına, fikir veya kanaatinin yayımına veya gerçekleştirilmesine alet olanlar

b) İş kanununun 1. ci. maddesinde yazılı işçilik vasfını devamlı surette kaybedenler.

c) Milli menfaatlere ve milliyetçiliğe aykırı hareket edenler

d) Bu tüzük ve buna bağlı dahili talimatname hükümlerine müstemiren riayet etmiyenler.

e) Sendikaya vermeyi taahüt ettiği aidatı özürsüz olarak arka arkaya 3 ay vermiyenler.

f) İşçilik şeref ve haysiyetini kıran fiillerde bulunanlar

g) Giriş şartlarını gösteren 4. cü maddenin b,c.d. ve e fıkralarındaki durumlarını kaybedenler.

h) Sendikadan ayrılmak istediğini yazı ile bildirenler (medeni kanunun 63. cü mad. mucibince üye istifa tarihinden itibaren 6 ay geçmeden sendikadan ayrılmış sayılamaz.)

Madde 6 — Her üye dilediği zaman sendikadan çıkabilir.

Sendikanın yapacağı ve yapamıyacağı işler:

Madde 7 — İst. elektrik ve motorlu taşıt işçileri sendikası **tüzel kişi olarak genel hükümlere göre haiz olduğu yetkilerden** başka aşağıda yazılı teşebbüs ve faaliyetlerde dahi bulunabilir.

a) Üyeleri adına genel sözleşmeler akdetmek

b) Sendikaya bağlı işçilerle iş verenler arasında ki iş ihtilafların yetkili hakem kurullarına ve sair mercilere ihtilâfın konusu hakkında mütalâa bildirmek ve hal şekli hakkında istekte bulunmak.

c) İşverenler sendikaya bağlı işçilerin ücretlerini rayiçten aşağı düşürmemek teşebbüsünde bulundukları takdirde toplulukla iş ihtilafını tetkike yetkili merci ve hakem kurullarına başvurmak.

d) Hastalık, işsizlik, sakatlık, ihtiyarlık ve ölüm halleri için üyelerine kanunlarla ve bazı işyerlirinin hususi yardım hizmetleriyle temin edilmekte olan yardımlar dışında yardımlaşma sandıkları kurmak ve üyeleri ve aileleri namına sigorta sözleşmeleri akdetmek.

e) Hizmet akdini ilgilendiren hususlarda genel sözleşmelerden ve meslekin müşterek menfaatlerindendoğan hususlarda ve sigorta haklarının aranmasında hakkını istiyen üyelerine ve mirasçılarına hukuki yardımda bulunmak ve bunları temsilen dava açmak ve husumet kabul etmek.

f) İşçi sigortaları kanunu ile iş ve işçi bulma kurumu kanunu ve çalışma Bakanlığının kuruluşu hakkındaki kanun hükümlerine göre teşkilâtlanan kurullara gönderilecek temsilcilerin seçimine iştirak etmek.

g) Sendikanın fikir yayımını yapacak gazete veya dergi çıkarmak veya diğer sendikalar veya benzeri meslek teşekkülleriyle bu amaca yarıyan bir gazete veya derginin çıkmasını sağlamak ve bunun için işbirliği yapmak

h) Üyelerinin ve ailelerinin mesleki ve umumi bilgilerini artıracak ve kültürlerini genişletecek kurslar ve konferaslar tertip etmek ve boş zamanlarını iyi geçirmek için imkânlar sağlamak.

i) Çalıştıkları iş yerlerinde mevcut tesislerden ve makinelerden daha iyi faydalanılması ve işçilerin ferdi randımanlarının artırılması için işverenlerle müzakere yapmak ve bunlara faydalı tekliflerde bulunmak.

k) Üyeleri ve aileleri yararına istihsal, istihlâk, kredi ve yapı kooperatifleri kurmak

l) Ticari gayelerle olmamak şartiyle sağlık ve spor tesisleri kurmak ve işletmek.

Madde 8 İst. elektrik ve motorlu taşıt işçileri sendikası siyasi propaganda ve yayın faaliyetleriyle iştigal edemez ve herhangi bir siyasi teşekkülün faaliyetine vasıta olamaz Bu sendika mesleki ve milli bir teşekküldür ve milli menfaatlere aykırı hareket edemez.

Madde 9 — Sendika gelirlerini bu tüzükte ve buna bağlı talimatnamede yazılı olan yerler dışında başka bir yere sarf edemez.

Sendikanın teşkilâtı:

Madde 10 — Sendika teşkilâtı şunlardır:

a) Genel kurul

b) Yönetim kurulu

c) Denetim kurulu

d) Haysiyet divanı

e) Şubeler

f) Temsilciler

g) Sendika memur ve müstahdemleri

Genel kurul:

Madde 11 — Genel kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yönetim kurulunun çalışma ve hesap raporlarıyla denetçilerin murakabe raporlarını dinlemek, bunlar üzerinde görüşmek ve karara varmak

b) Yönetim ve denetim kurulunu bir senelik çalışmalarından ibra etmek

c) Sendika bütçesini müzakere ve kabul etmek

d) Yönetim kurulu tarafından genel kurulun tasdik ve tasvibine sunulan karar ve teklifleri görüşüp kesin karara bağlamak.

e) Üyeler tarafından 16. cı madde gereğince müzakeresi istenilen konuları görüşüp karara bağlamak.

f) Yönetim ve denetim kurulunu ve haysiyet divanını ve yedeklerini seçmek.

g) Gelecek yıl çalışma programında gözetilmesi istenilen hususlara dair ana hatlar üzerinde yeni yönetim kuruluna telkinde bulunmak

h) İşbu tüzüğün 20. ci maddesine uyularak yapılan teklifler üzerine tüzükte değişiklikler yapmak.

i) Başka sendikalar ile birlik kurmaya veya sendikanın menfaat ve gayesine uygun amaçlar güden diğer dernekler ile işbirliği yapmıya veya bunlar ile fedaratif teşekküller vücude getirmeye karar vermek (Birlik kurmak veya kurulmuş bir birliğe girme kiçin genel kurul toplantısı dışında sendikaya kayıtlı üyelerden 2/3 nisbetinde imza toplamak şartiyle karar alınabilir.)

k) Lüzumu halinde sendikayı cemiyetler kanunu ve medeni kanun hükümleri dairesinde feshetmek.

Genel kurulun toplanması:

Madde 12 — Genel kurul sendikaya kayıtlı üyelerden teşekkül eder. Ve her yıl temmuz ayı içerisinde adi toplantıya çağrılır. Toplantının yeri günü ve saati gündemle beraber toplantıdan en az üç gün evvel valiliğe ve çalışa müdürlüğüne haber verilir. Ve en az iki gazete ile bir hafta önceden ilân olunur. Toplantıya gelecek üyeler sendika tarafından her üyeye verilmiş sendika hüviyet cüzdanını yetkili memurlara göstermek mecburiyetindedirler.

Madde 13 — Genel kurul toplantısı ilân olunan ve valiliğe ve çalışma müdürlüğüne bildirilen gün ve saatte ve muayyen yerde yapılır. Müzakerelere başlanabilmesi için sendikaya kayıtlı üye mevcudunun en az 1/10 nun toplantıda hazır bulunması şarttır. Oturum, evvelâ yönetim kurulu başkanı veya başkan vekili tarafından açılarak içtima nisabı anlaşılmak üzere yoklama yapıldıktan sonra mevcut üyeler arasından bir başkan, bir başkan vekili ve ikiden az olmamak üzere lüzumu kadar kâtip seçilir. Müzakereler bu suretle seçilmiş olan başkan veya başkan vekili tarafından idare olunur. Tutanak ve yazı işlerinde kâtipler görürler.

Madde 14 — Nisap mevcut olmamasından veya herhangi bir sebepten dolayı toplantı geri bırakıldığı takdirde keyfiyet mucip sebeplerle ve gelecek içtimaın günü, saatı ve yeri zikredilmek şartiyle gündemle beraber en az iki gazete ile bir hafta önceden ilân olunur ve valiliğe, çalışma müdürlüğüne bildirilir. Genel kurul toplantısı 20 günden fazla geri bırakılamaz ve ikinci toplantıya nisap mevcut olsun olmasın oturum 13. cü madde gereğince açılarak görüşmelere başlanır.

Madde 15 — Genel kurulun müzakere gündemi 11. ci maddenin fıkraları sırasına göre tertip olunur. Gündemde yazılı olmıyar konular müzakere edilemez ve gündemin sıra tertibinde değişiklik yapılamaz. Mevcut üyelerin en az 1/20 nin talebi ile gündeme istenilen konular ilâve edilebilir.

Madde 16 — Kararlar genel kurul toplantısında hazır bulunan üyelerin oy çokluğu ile verilir. Her üye bir oy sahibidir. Oy verecek üyenin oturumda şahsen hazır bulunması şarttır. Hazır bulunmıyan üyenin yazı ile veya vekâleten vereceği oy muteber değildir.

Olağanüstü toplantı:

Madde 17 — Aşağıda yazılı hallerde genel kurul olağanüstü toplantıya çağrılabilir.

a) Sendika üyelerinin en az beşte birinin yönetim kuruluna sunulacak yazılı teklifleriyle

b) Denetçiler, muamelâtta gördükleri yolsuzlukları genel kurula acele bildirmek mecburiyetini hissettikleri takdirde bunların talebiyle

c) İdare cihazının toptan istiifası halinde 22. ci madde gereğince genel kurul 12. ci maddede yazılı şartlara riayet olunarak ve mucip sebepler zikredilerek olağanüstü toplantıya çağrılır.

Tutanaklar ve kararlar:

Madde 18 — Genel kurulun müzakere tutanakları başkan, başkan vekili ve kâtipler tarafından imza olunup saklanır. Sendika üyeleri her zaman sendika merkezinde bu zabtıları ve kararları tetkik ve mütalâa etmek hakkını haizdirler.

Ana tüzükte değişiklikler yapılması:

Madde 19 — Genel kurul toplantısında hazır bulunan üyelerden en az onda birinin yazılı önergesi olmadan ana tüzükte değişiklik yapılması üzerine müzakere yapılamaz. Tüzükte değişiklik yapılabilmesi için toplantıda hazır bulunanların en az 3/4 ü nisbetinde oy çokluğu lâzımdır. Yapılan değişiklikler mucip sebepleriyle en geç hafta içinde valiliğe ve çalışma müdürlüğüne bildirirler.

Sendikanın feshi:

Madde 20 — Sendika, medeni kanunun 70. ci maddesinde yazıldığı üzere aciz haline düşer veya yönetim kurulunun işbu ana tüzük hükümlerine göre teşkiline imkân kalmazsa kendi kendine münfesih olacağı gibi genel kurulda alınacak kararla dahi kendini feshedebilir.

Sendikanın kendi kendini feshe karar verebilmesi için 12 ci madde gereğince toplanacak genel kurul üyelerinin en az 2/3 nün huzuru şarttır. Bu suretle çokluk elde edilemediği takdirde ikinci defa toplanmak için işbu tüzüğün 14. cü maddesine göre üyeler çağrılır. Bu çağrı üzerine toplanacak üyelerin sayısı ne olursa olsun fesih keyfiyeti görüşülebilir. Ancak bu suretle yapılan toplanma ve görüşme sonunda fesih hakkında kararın mevcut üyelerin 2/3 çokluğu ile verilmesi şarttır.

Sendikanın fesih kararı yönetim kurulu tarafından beş gün içinde valiliğe ve çalışma müdürlüğüne bildirilir ve bu tebliğlere fesih kararının iki örneği iliştirilir. Fesih kararı ile beraber genel kurul tarafından bir tasfiye hey'eti seçilir. Bu hey'et feshedilen sendikanın menkul ve gayri menkul mallarını paraya çevirerek mevcut paraya ilâve eder ve bu parayı üyelerin sendikaya verdikleri aidat yekûnu nisbetinde üyeler arasında taksim ve tevzi eder.

Yönetim kurulu:

Madde 21 — Yönetim kurul sendika üyeleri arasından genel kurul toplantısında gizli oy ile ve bir yıl süre için seçilen 9 asil ve 5 yedek üyeden ibert bir teşekküldür. Bu seçimde en çok oy kazanmış olan 14 ü aldıkları oy adedine göre derecelere sıralanıp en çok alandan itibaren başlanarak ilk dokuz kişi asil üye ve onlardan sonra gelen 5 i yedek üye olarak kabul ve ilân edilir.

Yönetim kurulu asli üyelerinden birinin vefatı veya istifası halinde yerine yedeklerden en çok oy almış olanı getirilir. Ve her açık vukuunda aynı minval üze harek tolunur. Müteaddit yıllar arka arkaya yönetim kurul üyeliğine seçilmek caiz olduğu gbi bir defa seçilmiyen üyenin müteakip yıllardan birinde yönetimkuruluna üye seçilmesinde de bir mani yoktur.

Madde 22 — Yönetim kurulu asli üyelerini ntoptan istifası halinde yene. kurul yeni bir yönetim kurlu seçemek üzere olağanüstü toplantıya çağrılır. Davet yönetim kurulu yedek üyeleri tarafından 12. ci maddeye göre yapılır. Bu takdirde 21. ci maddeye göre mevcut yedek üyeler asli üyeler yerine geçip 9 asli 5 yedek üyeyi dolduracak sayıda üye için seçim yapılır. Yönetim kurrulu asli üyelerinin yedeklerle beraber toptan istifası halinde genel kurul, denetçiler, bunların imtina istifası halinde hasiyet divanı tarafından ve bütün idare cihazının istifası halinde sendika üyelerinden beş kişi tarafından 12. ci madde gereğince olağanüstü toplantıya çağrılır. Genel kurul toplanıp yeni yönetim kurulunu seçinceye kadar mallarını idare etmek ve menfaatlerini korumak için bu beş kişi tarafından medeni kanununun 377. ci maddesi gereğince kayyum sıfatını haiz bir veya birkaç tayin edebilmek üzere mahalli sulh yargıçlığına baş vurulur. Genel kurulun olağanüstü toplantısında seçilen yeni yönetim kurulu sendikanın idaresine ve mallarını bu kayyumlardan devralır.

Madde 23 — Yönetim kurulu kendi üyeleri arasında bir başkan, bir başkan vekili, bir kâtip bir sayman ve bir veznedar seçer ve seçilen kimseler adları, soyadları, işleri, ev ve iş adresleriyle seçimden sonraki yedi gün içinde valiliğe ve çalışma müdürlüğüne bildirilir. Bu kimselere sıfatlarını gösterir birer hüviyet varakası verilir.

Madde 24 — Sendikayı ancak yönetim kurulu başkanı veya toplu olarak yönetim kurulu kendisi temsil edebilir. Yönetim kurulu kendi azasından bir veya birkaçına temsil yetkisi verebilir.

Yönetim kurulunun yetki ve görevleri:

Madde 25 — Yönetim kurulu, sendikanın işlerini cemiyetler kanunu ve 5018 sayılı işçi ve işveren sendikaları ve birlikleri hakkındaki kanun hükümleri dairesinde yürütmekle mükellef olup aşağıda yazılı görev ve yetkileri vardır:

a) Sendikayı devlet daireleri, işverenler ve diğer bilumum özel ve tüzel kişiler nezdinde temsil etmek

b) İşbu anatüzüğün 7. ci maddesinde yazılı teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak

c) İş kanunu gereğince iş yerlerinde seçilecek işçi mümessilleri ve bil umum işçi temsilciliği seçimleri için sendika namına aday göstermek

d) Sendikanın memur ve hizmetlilerini kadrolarına göre istihdam etmek ve bunları lüzumunda değiştirmek

e) Sendika bütçesindeki ödenekleri tahsis olunan yerlerine sarfetmek ve sarfiyattan doğacak bütün sorumluluğu yönetim kurulu üyeleri olan dokuz kişi arasında müştereken ve müteselsilen yüklenmek

f) Genel kurula arzolunacak bütçeyi, çalışma ve hesap raporlarını hazırlamak

g) Sayman üyenin enaz üç ayda bir hazırlıyacağı hesap raporlarını gözden geçirmek, denetçilere incelettirmek ve onaylamak .

h) 30. cu madde de yazılı tefterleri muntazaman tutmak, muhaberatı idare ve dosyalarını tertip etmek

i) Sendika mensuplarının kendi aralarında ve sendika ile işverenler arasında karşılıklı danışma, saygı ve sevgiyi sağlıyacak **ve sendika içinde inzibat temin edecek kararları vermek**

k) İşbu anatüzük hükümlerinin ne suretle uygulanacağını gösterir talimatnameler hazırlamak

l) Sendikaya mensup üyeler veya sendika ile işverenler arasında çıkmış olan ihtilâflarda tarafları uzlaştırmaya çalışmak ve üyeler arasında çıkan ihtilâflarda bu teşebbüs fayda vermediği takdirde haysiyet divanını toplayıp işi bir karara bağlamak üzere bu divana havale etmek

m) Sendika üyeleriyle başka sendikalara bağlı işçiler arasında çıkmış olan ihtilâfları bunların bağlı bulundukları sendikaların yönetim kurullarıyla temas tesis edip ihtilâfı gidermiye çalışmak

n) Genel kurulu ve haysiyet divanını işbu tüzükte yazılı hükümler dairesinde toplantıya çağırmak

o) Üyelerin verecekleri aidatı muntazaman toplamak ve diğer kaynaklardan gelecek gelirlerin tahsiline itina etmek (üye aidatı ayda 25. kr. dir.)

Yönetim kurulunun çalışma tarzı:

Madde 26 — Yönetim kurulu 15 günde bir sendika idarehanesinde toplanarak gündemdeki konuları görüşüp karara bağlar. Sendika idarehanesinde resmi tatil günlerinden gayri hergün muayyen saatlerde yönetim kurulu üyelerinden en az birkişi müracaatları kabul etmek üzere hazır bulunur ve bu saatler sendika idare merkezinin kapısında yazılı bulundurulur. Yönetim kurulunun kararlarından bu kararlarda imzası bulunanlar sorumludur.

Madde 27 — Hastalık vesaire gibi mecburi haller müstesna yönetim kurulunun arka arkaya iki toplantısına gelmiyen üyeye başkan tarafından yazılı bir bildirim yapılır. Üye buna rağmen yine toplantılara gelmezse yönetim kurulundan çekilmiş sayılarak yerine 21. ci madde hükümlerince yedeklerden biri getirilir.

Madde 28 — Sendika başkanı heryerde ve her hususta sendikanın temsilcisidir. Hastalık veya bir özürü halinde bu süre içinde başkanlık vazifelerini başkan vekili yapar. Sendikanın mühürü yalnız başkanda durur. Başkan vekili tarafından muamelâtın idaresi gerektiği zaman buna verilir. Mühür ancak elinde bulunduğu kimsenin imzasını da havi olduğu takdirde muteberdir.

Madde 29 — Yönetim kurulu mesleki ve idari herhangi bir işin incelenmesi için bilgisinden ve tecrübesinden fayda bulduğu kimseleri danışma maksadiyla toplantısına çağırabilir. Bu zatlar kararda oy sahibi değildirler.

Defterler:

Madde 30 — Yönetim kurulu tarafından aşağıda yazılı defterler tutulur:

A) aza defteri: Sendikaya girenlerin hüviyetleri, giriş tarihleri, aylık veya yıllık para taahütleri bu defterlere yazılır.

B) Karar defteri: Yönetim kurulunun kararları, tarih ve numara sırası ile bu deftere yazılır ve kararların altı üyelerin imzalarıyla tasdik olunur.

C) Gelen ve giden evrek defteri: gelen ve gönderilen evrak tarih ve numara sırasıyla bu deftere kayıt ve gelen evrakın asılları ile gönderilen evrakın müsveddeleri bu tarih ve numaralar altında dosyalarında hıfzolunur.

D) Demirbaş defteri: Sendikaya ait bütün menkul ve gayrimenkul eşya bu deftere kayıt olunur.

E) Varidat ve sarfiyat defteri: Sendika namına alınan bütün paraların alındıkları ve sarfolunan paraların verildikleri yerler sarih olarak bu defterlerde gösterilir. Ve varidat makbuzlarıyla sarfiyatın müsbit evakı saklanır.

F) Kasa defteri: Sendikanın bütün nakit parası bu deftere kayıt olunur ve alınıp verildiği muntazaman yazılır.

G) Dipkoçanlı makbuzlar: Sendika bütün varidatını dipkoçanlı ve sıra numaralı makbuz mukabilinde alır. Müsamereler hasılatı ile isimsiz gönderilen bağışlar varidat defterine meşruat gösterilerek kaydolunur.

H) Bilanço ve hesabı kat'î

Saymanın görevleri:

Madde 31 — Sayman üye mevzuata uygun usullerle işbu tüzüğün ve yönetim kurulunun vermiş olduğu yetkilerle hesap işlerinin düzgün olarak yürümesine nezaret eder. Ve sendikaya ayrı bir muhasebeci tutuluncaya kadar bunları bizzat temin ile sarfiyatın bütçe dairesinde cereyanını sağlar. Aylık nizamlarla yıllık bilânçoların ve bütçe tasarısının hazırlanması saymana aittir. Bunları yönetim kurulunun tetkik ve tasvibine arzeder. Bütün masraf emirleriyle hertürlü ödenek makbuzlarını başkanla birlikte imza eder.

Veznedarın görevleri:

Madde 32 — Veznedar sendikaya ait tahsilâtı takip ile 100 liradan fazla parayı sendika namina önceden yönetim kurulunca kararlaştırılmış Milli bankalardan birinde açılmış olan hesaba yatırır, saymanla beraber gelir ve giderlerin muntazaman defterlere kaydını takip ve temin eder. Bankadaki para başkan veya vekili, sayman ve veznedarın müşterek imzaları ile çekilir.

Denetim kurulu:

Madde 33 — Yönetim kurulunun bütün muamelâtını ve tahsilâtı ve sarfiyatın bütçeye uygun yapılıp yapılmadığını denetlemek üzere II. maddenin f fıkrası gereğince genel kurul tarafından her çalışma yılı için üç kişilik bir denetim kurulu ile iki yedek seçilir. Denetçiler her zaman dosyalar defterler, müsbit evrak ve dipkoçanları üzerinde incelemeler yapmak ve kasa mevcudunu saymak yetkisini haizdirler. Yönetim kurulu, sayman, veznedar ve sendika memurları denetçilere her cihetten kolaylık göstermek ve istedikleri vesikaları, evrakı ve defterleri ihzar etmekle mükelleftirler .

Madde 34 — Denetim kurulu, yaptığı mürakabe ve incelemeler sırasında cemiyetin para muamelâtında yolsuzluk veya suiistimal gördüğü takdirde keyfiyeti yönetim kuruluna bildirir. Ve tahkikatı derinleştirmek üzere muamelâtında yolsuzluk görülen kimsenin muvakkaten işten uzaklaştırılmasını ister. Yönetim kurulu buna muvaffakat etmediği veya işten el çektirilen kimsenin suiistimali meydana çıktığı halde hakkında tahkikat yapılmaktan çekinildiği takdirde denetçiler haysiyet divanını toplantıya çağırırlar. Denetim kurulu ile haysiyet divanın bir arada yapacağı toplantıda verilecek kararlarla gerekirse 17. ci madde mucibince genel kurul olağanüstü toplantıya çağrılır. Ve burada durum denteçiler tarafından açıklanarak yapılacak muamele hakkında genel kuruldan bir karar istenilir.

Haysiyet divanı:

Madde 35 — Sendika üyelerinin şahıslarına ve gerek kendi aralarında gerekse üye ile sendika arasındaki karşılıklı münasebetlere dair bu tüzükte yazılı hükümlerin tatbikinde ve denetim kurulu ile yönetim kurulu arasında zuhur edecek ihtilâflarda bir danışma ve karar merci olan genel kurul tarafından II. maddenin f fıkrası gereğince her çalışma yılı için 5 asıl, 3 yedek azadan ibaret bir haysiyet divanı seçilir.

Madde 36 — Haysiyet divanının görev ve yetkileri şunlardır:

a) bir üyenin sendikaya kabulü hakkında tereddüt hasıl olduğu zaman 4. cü maddede yazılı şartların bahis konusu olan üye hakkında mevcut olup olmadığına dair karar vermek.

b) Üyelere 37. ci maddeye göre ihtar ve çıkarma cezası vermek

c) 25. ci maddenin i,k,l, ve m fıkralarında yazılı işlerin ifasında yönetim kurulu ile işbirliği yapmak

d) 22 ve 34. cü maddede yazılı hallerin vukuunda genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırmak.

Disiplin hükümleri:

Madde 37 — bu tüzük ile buna bağlı talimatname hükümlerine riayet etmediğinden dolayı haklarında şikâyet vaki olan veya böyle hareketleri tesbit edilen üyelerin durumu yönetim kurulunda incelenir ve kendisine nasihat veya ihtarda bulunulur. Fiillerinde direnen üyeler hakkında bir karar vermek üzere haysiyet divanına havale olunur. Haysiyet divanı toplanır, üye divana celpolunur dinlenir ve icabında bilirkişilerin de reyine müracaat olunarak son karara varılır. Bu kararı da dinlemiyen üyenin sendikadan çıkarılmasına haysiyet divanınca karar verilir. Çıkarma işleri yönetim kurulu tarafından icra olunur ve keyfiyet çalışma müdürlüğüne bildirilir.

Şubeler:

Madde 38 — İstanbul elektrik ve motorlu taşıt işçileri sendikası lüzum görülecek yerlerde şubeler açabilir. Şubeler yönetim kurulunun vereceği kararla açılır ve icabında genel kurul kararı ile lâvedilir.

Madde 39 — her şube üyelirin seçecekleri üç asil, iki yedek üyeden müteşekkil bir yönetim kurulu tarafından idare edilir. Şubeye kayıtlı üyeler şube genel kurulunu teşkil ederler .

Şube genel kurulları için de sendika genel kurulu hakkındaki hükümler uygulanır.

Madde 40 — Şube yönetim kurulunun vazifesi: üye aidatı toplamak, sendika genel kurulunda tasdik edilen bütçe gereğince şubeye tahsis edilen ödeneği mahalline sarfetmek, üyelerin dilek ve dertlerini merkeze ve merkezin alacağı kararları üyelere duyurmaktır.

Madde 41 — Şube yönetim kuulu üyelerinden biri başkan, biri veznedar, birinide sayman olarak vazife görür. Şube yönetim kurulu üyeleri sendika yönetim kurulu toplantılarına katılabilirler fakat oy kullanamazlar.

Sendika temsilcileri:

Madde 42 — Üye aidatını toplamak ve üyelerle yönetim kurulu arasında irtibat temin etmek maksadıyla lüzum görülecek mıntakalarda (sendika temsilcileri) bulunur. Yönetim kurulu sendika temsilcilerini mıntakalarda ki üyeler arasından seçer ve lüzumunda değiştirir.

Sendika memurları:

Madde 43 — Sendikanın işleri genişleyipte bu tüzükte yazılı hükümlerin yerine getirilmesi yukarıda ki maddelerde sıfat ve görevleri belirtilen sendika teşkilâtının gücü dışına çıktığı zaman sendika tarafından işin gerektiği sayıda memur ve hizmetliler kullanılabilir. Memur ve hizmetliler yönetim kurulu tarafından tayin olunur ve hizmetten çıkarılır.

Müşterek hükümler:

Madde 44 — Denetim kurulu veya haysiyet divanı üyelerinden biri istifa eder ,ölür veya çıkarılırsa yerine yedeklerden en çok oy almış olanı geçer.

Madde 45 — Bir üye yönetim ve denetim kurullarıyla haysiyet divanında hepsinde veya ikisinde birden vazife alamaz.

Mali hükümler:

Madde 46 — Sendikanın geliri, üyelerden işbu tüzüğe el talimatnameye göre ve yılda 120 lirayı geçmemek üzere alınacak aidat, bankada yatan paraların veya tahvillerin faizleri, kooperatif veya müsamere gelirleri, sendikaya karşı sevgi gösteren hayır sever kimselerin ve makamların yapacağı bağışlar ve kanunlara göre gelir kaydolunabilecek diğer tahsilâttan ibarettir. Her nevi tahsilât karşılığı sendikanın mühürü, başkan veya vekilinin imzasını taşıyan dipkoçanlı ve sıra numaralı makbuz verilmesi şarttır.

Madde 47 — Her nevi sarfiyat bütçe dahilinde yapılır. Bütçe harici yapılan sarfiyattan yönetim kurulu müştereken ve müteselsilen mes'uldür.

Sendikanın talimatnamesi:

Madde 48 — İşbu tüzükte belirtilen amaçlara varmak, sendikaya düşen görevleri hakkıyla yapabilmek ve sendika teşilâ ve mensuplarının yetkilerini, görevlerini, çalışma yollarını ve karşılıklı münasebetlerin, cereyan tarzını tsebit etmek üzere elektrik ve motorlu taşıt işçiliğinin hususiyetlerini göz önünde tutan bir talimatname hazırlıyarak genel kurul toplantısında görüşülür ve kabul edilir. Bu talimatnameden yeter sayıda bastırılarak sendika teşkilâtı mensuplarına verilir ve üyelerin tetkikine hazır bulundurur. Sendika üyeleri bu talimatname hükümlerine aynen bu tüzükte yazılı hükümler gibi riayet etmek mecburiyetindedirler.

Madde 49 — Sendikanın kurucuları:

Tevfik Tezer. T.C. Tornacı Sultanahmet çayıroğu sok. 48

Nurullah Ceylân, T.C. Tornacı, Karagümrük uzun yol 49

Muzaffer İlkçakın;T.C. Tornacı, Mecdiyeköy sakız ağacı sok No: 58/2

Remzi Aydemir. T.C. Revizyoncu, Rami yenimahalle imam Rüstem sok. 7

Menmet Savari, T.C. Revizyoncu, Sultanahmet binbirdirek ışık sok. 38

İsmail Baykan, T.C. Ayarcı, Kasımpaşa bedrettin mah. Selâhi uşaki sok. 8

Muhlis Balaman, T.C. tesviyeci, Sütlüce kırayak No: 27

Tahsin Özgüç, T.C. Ortaköy Gültekin demirci sok.58

İrfan Özekin, T.C. Unkapanı kasap demirhan mah. Şerifiye sok. No.1 elektrikçi

Süleyman Kavak, T.C. Eyüp Alibeyköy iskele cad. 5 elektirikçi.

İbrahim Demiray, T.C. Tornacı, Şehremini İbrahim çavuş mah. Nayip fırın sok. 5

Alâeddin Tüfeklier, T.C. Tornacı, Rami cuma mah. Bağlar cad.80

Memet Pakkan, T.C. kazan tamircisi, Kurukavak terazi maslak çıkmazı No: 2

Şevket Gökçek, T.C. Tamirci, Nişantaşı emlâk cad. 31

Halit Beşpınar, T.C. tamirci, Mecidiyeköy, kuyu çık. sok. 8

Nebil Arda, T.C. tamirci Taksim Cumhuriyet cad. 69/1

Faik Çağın, T.C. biletçi, Karagümrük derviş Ali mah. Kefevi sok. No: 1

Mehmet Kodak, T.C. Vatman, Aksaray Çakırağa mah. Cerrahpaşa cad. oğlanlar dergâhı 12

Mehmet Gökfiliz, T.C. biletçi, Kadıköy, Haydar arapalar sok. 2

Ekrem Yener, T.C. Montör, Yedikule Kazlıçeşme Veli ef. cad. 150

Saim Türel, T.C. montör, Karagümrük Fevzipaşa cad. 188

Selâhattin Oğuz, T.C. Kadıköy Yeldeğirmeni kırkahvesi 15

Tahir Kızılok, T.C. montör, Kadıköy yağlıkçı sok. 11

Mehmet Ali Arkış, T.C. Puvantör, Kadıköy Kurbağlı dere borulu maslak sok. 10

Muzaffer Tulga, T.C. montör, Kadıköy moda cad. 243

Reşat Günseyi, T.C. montör, Kadıköy Yeldeğirmeni İzzettin sok No: 46

Fethi Çakımlar, T.C. montör, Kurbağlı İkbaliye sok. 9 K. köy

Ahmet Gerçek, T.C. montör, Şişli Nişantaşı Baytar Ahmet B. sok 32

Mehmet İnhanlı, T.C. Kontrol, Kasımpaşa Bahriye cad. Neva sok. 35

İsmail Gürdap, T.C. kontrol, Kadıköy Yeldeğirmeni karakol cad. 77

Akif Dizikara, T.C. biletçi, Ferikköy darülaceze yolu 9

Saim Demirkan, T.C. kontrol, Ayazağa köyü kurt bayırı 28

Ferhat Kalaycı, T.C. gişeci, Galata Arap camii Alamesçit sok. 3 5

Lütfi Yılmaz, T.C. biletçi, Zencirlikuyu ağaç köprü sok. 22/1

İsmail Hakkı Çağlayan, T.C. biletçi, Mecdiyeköy, ikinci taş ocağı 3

Mehmet Soydan, T.C. biletçi, Kasımpaşa Sururi mah. Sipahi furun sok. 120

Tahsin Birsen, T.C. biletçi Şişli Hattat sok. 25

Hüsnü Sepetçioğlu, T.C. plânton, Şişli Abideihürriyet cad. No: 190

Mecit Güzeloğlu, T.C. vatman, Bobanti matbaacı Osmanbey sok. 60

Mehmet Koçak, T.C. Şişli Abideihürriyet cad. 190

Mehmet Benice, T.C. plânton, Nişantaşı güzel bah. sok. 16/1

Hasan Apul, T.C. tamirci, Kasımpaşa Hacıferhat çık. s.72

Salman Sun, T.C. montör, Kadıköy Bahriye cad. 7

Mehmet Gerçek, T.C. montör, Kadıköy kurbağlı İkbaliye sok. 9

Refik Erkaş, T.C. Şişli Nişantaşı baytar Ahmet B.s. 32

Fethi Çakmaklar, T.C. montör, Kadıköy kurbağlı 2. sok 11

Hüseyin Gültekin, T.C. montör, Yakacık çamlık çık. 51

Hayrullah Atasever, T.C. şoför, Kadıköy canan sok. 18

Mehmet Zendallı, T.C. montör, Küçük MustafaP. kom. s. 2

Hasan Tezcan, T.C. montör, Kadıköy mühürdar hacı Hasan 28

İbrahim Yitken, T.C. montör, Üsküdar Sultantepe kireççi çıkmazı 25

Vahdet Koranel, T.C. telefoncu, Beyazit yahni kapan s. 20

Geçici madde:

İlk kongre toplanıp idare hey'eti seçilinceye kadar kurucular arasında tüzüğün 23. cü maddesinde gösterildiği gibi bir başkan, bir başkan vekili, bir kâtip, bir muhasip, bir veznedar seçerler. Bunlarda aynen idarehey'etindeki benzerlerinin yetki ve görevlerini haizdirler.

Yunus çimento fabrikası işçileri sendikası ana tüzüğü

(Geçen sayıdan devam)

lır. Bu takdirde 26. cı maddeye göre mevcut yedek üyeler asil üyeler yerine geçip beş asil ve beş yedek üyeyi dolduracak sayıda üye için seçim yapılır. Yönetim kurulu asil üyelerinin yedeklerle beraber toptan istifası halinde genel kurul denetçiler, bunlarında imtina ve istifası halinde haysiyet divanı tarafından ve bütün idare cihazının istifası halinde sendika üyelerinden beş kişi tarafından 16. cı madde gereğince toplantıya çağrılır. Genel kurul toplanıp yeni yönetim kurulu seçilinceye kadar mallarını idare etmek ve menfaatleri korumak bu beş kişi tarafından medeni kanunun 377 ci maddesi gergeince kayyum sıfatını haiz bir veya birkaç kişi tayin edilmek üzere mahalli sulh yargıçlığına başvurulur. Genel kurul olağanüstü toplantısında seçilen yeni yönetim kurulu sendikanın idaresini ve mallarını bu kayyumlardan devralır.

Madde 28 — Yönetim kurulu kendi üyeleri arasından bir başkan ve bir başkan vekili, bir kâtip, bir sayman, ve birde veznedar seçer ve seçilen kimseler, adları işleri, ev ve işyeri adresleriyle seçimden sonraki 7 gün içinde kaymakamlığa ve çalışma müdürlüğüne bildirilir. Bu kimselere birer hüviyet varakası verilir.

Madde 29 — Sendikayı ancak yönetim kurulu başkanı, veya toplu olarak yönetim kurulunun kendisi temsil edeblir. Yönetim kurulu kendi azasından bir veya birkaçına temsil yetkisi verebilir.

Yönetim kurulunun yetki ve görevleri:

Madde 30 — Yönetim kurulu sendikanın işleri cemiyetler kanununve 5018 sayılı işçi ve işveren sendikaları ve sendikalar birliği hakkında ki kanunların hükümleri dairesinde yürütmekle mükellef olup aşağıdaki görev ve yetkileri vardır:

a) Sendikayı devlet daireleri, işverenler ve diğer bilumum özel ve tüzel kişiler nezdinde temsil etmek.

b) İşbu anatüzüğün 10 .cu maddesinde yazılı teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak

c) İşkanunu gereğince işyerlerinde seçilecek işçi mümessilleri için sendika namına aday göstermek .

d) Sendikanın memur ve hizmetlilerini kadrolarına göre istihdam etmek ve bunları lüzumunda değiştirmek

e) Sendika bütçesinde ki ödenekleri tahsis olunan yerlerine sarfetmek ve sarfiyattan doğacak bütün sorumluluğu yönetim kurulu üyeleri olan beş kişi arasında müştereken ve müteselsilen yüklenmek .

f) Genel kurula arzolunacak bütçeyi çalışma ve hesap raporlarını hazırlamak

g) Sayman üyenin enaz üç ayda bir hazırlıyacağı hesap raporlarını gözden geçirmek, denetçilere incelettirmek ve onaylamak

h) 32. ci maddede yazılı defterleri muntazam tutmak, muhaberatı idare ve dosyaları tertip etmek

i) Sendika mensuplarının kendi aralarında ve sendika ile İş verenler arasında karşılıklı danışma, saygı ve sevgiyi sağlıyacak ve sendika içinde inzibat temin edecek kararlar vermek.

k) İşbu ana tüzük hükümlerinin ne suretle uygulanacağının gösterir talimatnameler hazırlamak

l) Sendikaya mensup iki üye veya sendika ile işverenler arasında çıkmış ihtilâflarda tarafları uzlaştırmağa çalışmak ve üyeler arasında çıkan ihtilâflarda bu teşebbüs fayda vermediği takdirde haysiyet divanını toplayıp işi bir karara bağlamak üzere bu divana havale etmek

m) Sendika işçileri ile başka sendikalara bağlı işçiler arasında çıkmış olan ihtilâfları bunların bulundukları sendikanın yönetim kurulları ile temas tesis edip ihtilâfı gidermiye çalışmak

n) Genel kurulu ve haysiyet divanını işbu tüzükte yazılı hükümler dairesinde toplantıya çağırmak

o) Üyelerin verecekleri aidatı mutazaman toplamak ve diğer kaynaklardan gelecek gelirlerin tahsiline itina etmek (üye aidatı 50 kuruştur.)

Disiplin hükümleri:

Madde 31 — Bu tüzük ile buna bağlı talimatname hükümlerine riayet edemediğinden dolayı haklarında vaki olan veya böyle nareketleri tesbit edilen üyelerin durumu yönetim kurulunda incelenir, ve kendisine nasihat veya ihtarda bulunulur.

Fiillerinde direnen üyeler hakkında karar vermek üzere keyfiyet haysiyet divanına havale olunur. Haysiyet divanı toplanır, üye divana celbolunup dinlenir ve icabında bilirkişilerin reyine müracaat olunarak son karar verilir. Bu kararıda dinlemiyen üyenin sendikadan çıkarılmasına haysiyet divanınca karar verilir. Çıkarma işleri yönetim kurulu tarafından icra olunur ve ve keyfiyet çalışma müdürlüğüne bildirilir.

Defterler:

Madde 32 — Yönetim kurulu tarafından aşağıda yazılı defterler tutulur:

a) aza kayıt defteri: sendikaya girenlerin hüviyetleri, giriş tarihleri, aylık veya yıllık para taahütleri bu deftere yazılır.

b) karar defteri: yönetim kurulu kararları, tarih venumara sırasiyla bu deftere yazılır ve kararların altı üyelerin imzalarıyla tasdik olunur.

c) gelen ve giden evrak defteri: gelen ve gönderilen evrak tarih ve numara kayıt ve gelen evrakın asılları ile gönderilen evrakın müsveddeleri, tarih numaraları altında dosyalarında hıfzolunur.

d) Demirbaş defteri: Sendikaya ait bütün menkul ve gayri menkul eşya bu deftere kaydolunur.

e) Varidat ve sarfiyat defterleri: sendika namına alınan bütün paraların alındıkları ve sarfolunan paraların verildikleri yerler sarih olarak bu defterlerde gösterilir ve varidat makbuzlarıyla sarfiyatın müsbit evrakı saklanır.

f) Kasa defteri: sendikanın bütün nakit parası bu deftere kaydolunur ve alınıp verildiği muntazaman yazılır.

g) dip koçanlı makbuzlar: Sendika bütün varidatını dipkoçanlı ve sıranumaralı makbuz bukabilinde alır. Müsamereler hasılatı ile isimsiz gönderilen bağışlar varidat defterine meşruat göstreilerek kaydolunur.

Yönetim kurulunun çalışma tarzı:

Madde 33 — Yönetim kurulu en az onbeş günde bir sendika idarehanesinde toplanarak gündemdeki konuları görüşüp karara bağlar. Sendika idarehanesinde resmi tatil günlerinden gayri hergün muayyen saatlerde yönetim kurulu üyelerinden enaz bir

(Devamı Altıncı Sahifede)

TARİHİ ROMAN No. 3

Genç Hasan bütün fedailerine:

(Gideceğiz, kararlaştıracağımız işlerde, yapacağımız hücumlard ölmek var dönmek yok) diye hepsine ayrı ayrı yemin ettirdikten bir kaç gün geçmişti. İstanbulu altüst eden bir haber yayıldı.. Bu haber önce hükûmete gelmişti.

1855 Yılının temmuz ayında Rusyanın dördüncü ve beşinci kolorduları hududu geçerek Buğdan, ve Bükreşi işgal etmişlerdi. Bu ise artık harbin kaçınılmaz olmasıydı. O zamanın Hariciye nazırı Reşit paşa haberi alır almaz doğru padişah Abdülmecit,e gitti:

—Padişahım dedi. Ok yaydan çıktı.

— N oldu?

— Rus kuvvetleri hudutları aşarak memleketler işgal etmiye başladılar.

— Ne yapmayı düşünüyorsun?

— Hemen harp ilân edeceğiz.

— Hangi dostlar bize yardımcı olacak?

— İngiltere ile Fransa bizim yardımcılarımızdır.

Genç Hasanın Sadrazamın önüne çıkarak söyledikleri de bir müddet önce Padişaha anlatılmıştı. Çetecilerin yaptıkları taşkınlıklar şehirdeki rumların Rusyaya taraftar görünmek için yaptıkları yaygaralar, Abdülmecide de harpten kaçınılmıyacağını anlatmış bulunmakta idi. Padişah biraz düşündü. Sonra:

— Meclisi toplıyalım dedi.

Eylül ayında 163 kişinin iştirakiyle Babıalide meclis toplanacak ve kararı verecekti. Ve Rusyaya karşı harp ilân edilecekti. Meclis ikiye ayrılmıştı. Harp istemiyenler:

— Kuvvetlerimiz düşmanımızdan azdır.

— İngiltere ile Fransa bizi harbe sokup yalnız bırakabilir. Diyorlardı.

Fakat ekseriyet harp taraftarı idi bunlar:

— Reşit paşa her ciheti düşünmüştür.

— Elbette düşünmeden bu milleti harbe sürüklemez diyorlardı..

Harpten ne yapılsa kaçınılmazdı. Çünkü Rusya Türkiyeyi mahvetmek, ordusunu parçalamak ve Balkanlardan atmak istiyordu. Bunu çok iyi bilen Reşit paşa hükûmetin ilânı harp kararını almıştı.

Harp ilân edildiğinden en büyük sevinci duyan Genç Hasan idi. Artık İstanbul sokaklarında hiçbir millete mensup yerliler taşkınlık yapabilir mi? Ses çıkaramıyorlardı.

Genç Hasan,artık sadrazamı fi lân değil doğrudan doğruya Reşit Paşayı görmek istiyordu. Babıalide Reşit Paşayı buldu. Karşısına çıktığı vakit bütün vücudu titriyordu. Reşit Paşa sordu:

— Ne istiyorsun, bir diyeceğin mi var?

— Ben fedailerimle harbe gitmek istiyorum.

— Nerelisin?

— Erzurumlu.

— Genç Hasan senmisin yoksa?

Hasan, hariciye Nazırının adını nereden bildiğine hayret etmişti:

— Beni nereden tanıyorsun? dedi. Reşit paşa güldü.

— Tanımak kabahat mi? dedi. Söyle bakalım kaç fedain var?

— Bana yetecek kadar var Paşam. İstersem bir kaç bin fedai toplarım. Ama okadar çok adamı idare edemem. Bugün 25 fedaim var. Bunla daha çok iş yaparım.

Sizden istediğim, bizi oraya gönderiniz. Kumandanlar bize büyük işler versinler. Fedailerin yapabilecekleri işleri versinler.

— Sen Ömer Paşaya göndereceğim. Serdarı ekremimdir. (Başkumandan). Ona mektupta yazarım.

Genç Hasan Reşit Paşanın ellerine yapıştı öptü.

Reşit Paşa:

— Hasan dedi, bu harpte büyük fedakârlıklar göstermeliyiz. Rusya, bizi yok etmek için bu harbi istedi. Eğer kazanamazsak çok kötü duruma düşeceğiz.

Hasan, tek başına Rus ordularını mahvedecek bir kuvveti seziyor içinde:

— İntikamımızı alacağız, dedi. allah yardımcımızdır.

Reşit Paşa kalem kâğıt çıkardı. bir mektup yazdı, Mühürledi. Sonra genç Hasana uzattı:

— Bununla serdarı Ekrem Ömer Paşaya gideceksin, dedi. O sana yapacağın işleri gösterecek.

Hasan dışarıya çıktığı vakit sanki kanatlanıp uçacak gibiydi. Doğru arkadaşlarının yanına koştu. Onlara büyük müjdeyi verdi.

— Bu akşam İstanbuldan gidiyoruz dedi. Hasanın en candan arkadaşı Ahmet biraz düşünceli idi:

— Bu akşam olmaz Hasan dedi. Hazırlanmalıyız. Birden nasıl gi

—Hazırlanacak nevar? Hele biran evvel Ömer Paşayı bulalım. Orada harp başlamış.. Ne yapacaksak şimdi yapacağız.

— Yolu bilmiyoruz, ne ile, nasıl gideceğiz?

— Hangi yoldan olursa olsun gideriz.. Ahmet ayağa kalktı. Hasanı bir kenara çekti:

— Peki Hasan dedi, Gülfidanı görmeden mi gideceksin? Hasanın birden içi burkuldu.

Dünden beri bu işleri yaparken biran olsun Gülfidanı unutmuyor, hep onu düşünüyordu.

— Nasıl görelim onu Ahmet?..

— Ben gidip haber vereyim..

— Olmaz Ahmet, olmaz... Şimdi yavuklu düşünecek halde değiliz. Kısmet olurda dönersek..

— Ne diyorsun Ahmet, bakalım o beni istiyor mu? Hayır şimdi onları düşünmiyelim.

— Olmaz Hasan. Helâllaşarak, duasını alarak gitmeliyiz.

Hasan, bunları sesi titriyerek söylüyordu. Ahmet:

— Peki öyle ise sen nasıl istersen öyle yapalım. Yalnız bu akşam olmaz. Hepimiz akrabalarımızı dostlarımızı görüp helâllaşmalıyız. Yarın akşam gideriz..

HÜRBİLEK
HAFTALIK GAZETE

Sahibi: İstanbul İşçi Sendikaları Birliği

Yazı İşlerini fiilen idare eden:
Sabahattin Selek

Dizildiği yer: ISIL MATBAASI İSTANBUL
Basıldığı yer: BURHANETTİN Matbaası — İSTANBUL

Haliç mensucat işçileri sendikası dikiş kursu

işçileri Sendikasının Biçki ve dikiş kursları salı günü sona ermiş, muvaffak olan 6 genç kıza diplomaları verilmiştir.

Altı aydan beri devam eden ve işçi kadınlarla işçi ailelerinin devam ettiği bu kurs Eyüp bölgesi halkımızın yakından tanıdığı ve sevdiği Bayan Melâhat tarafından idare edilmiştir. Kurs 1. Ekimden itibaren tekrarlanacaktır.

Haliç Bölgesi mensucat sanayii işçileri sendikasının bu hayırlı faaliyetini diğer sendikalarımızda örnek olmasını temenni ederiz.

Sendika böyle olur

Haliç Bölgesi mensucat sanayii işçileri sendikası her yıl olduğu gibi bu yılda üyelerinin kışlık odun ihtiyacını yazdan temin etmiş. Sendika Feshane fabrikası işçi, memur ve müstahdemleri kooperatifi ile iş birliği yaparak daha şimdiden bol miktarda odun temin etmiştir. Odunlar üyelere çekisi on beşlira üzerinden verilecek ve bedelleri altı taksitte ödenecektir.

HÜRBİLEK

Bütün okuyucularının Bayramlarını kutlular, uzun ve muvaffakiyetli çalışma yılları temenni eder.

Verimsiz ekonomi

(İkinci Sahifeden devam)

rahmet dilemekten başka bir şey değildir.

Emek sahipleri bekliyebilmek kudretinden mahrum olduklarından.. daima patronun verdiği fiata sây'ini satmak mecburiyetindedir. Bu gün gıdasını tam alamıyan işçi, geçimini kısmen olsun karşılıyabilmek için on iki saat çalışmak mecburiyetindedir. Halbuki on iki saat mesai işçinin fiziki hayatını tehlikeye soktuğu gibi patronada emtianın kalitesi bozuk olacağı cihetle, zarar vereceği aşikârdır.

on iki saat çalışan işçi fiziki enerjisinden kaybederek, son saatlerde istihsalin randımanını sıfıra düşürmekte, çıkan malların kalitesi bozulmakta, iş kazalarınada sebebiyet vermektedir Bu keyfiyet gerek işverenin ve gerekse milli istihsalin aleyhine olmaktadır. Bu durumda zarar gören işçi, işveren bilinmesi ve tatbik edilmesi lâzım gelen konu, fazla ücret, fazla is ve milli iktisaddır. Bu gün için tihsal prensibidir. Tatmin edilmiş bir emek sahibi, makinesini kendi malı gibi, korur, istihsalin kalitesini yükseltir. kendi fiziki enerjisinin ömrünü uzatır.

Fort sistemi ismi verilen, fazla ücret ve randıman prensibi sayesinde Amerkada otomobil sanayiinde istihsal iki mislini aşmıştır.

Asgari maişetin altında ücret alan işçi sınıfı, cemiyet içinde daima bir huzursuzluk yaratı, işçi ile işveren bir gergin hava içersinde yaşıyarak iktisadi hayatın seyrinde menfi in'ikaslar husule getirirler. Halen sây piyasasını işçiler kendi aralarında kuvvetli sendikalar kurarak tanzim edemediklerine göre, sây piyasasının tanzimi Sosyal hayatın güdücüsü devlete düşmektedir. Bu günkü asgari maişetin altında olan işçi ücretini, ancak devletin Sosyal politikası bir nizama bağlıyabilir. Asgari ücre'ti fiyat indekslerine göre tanzim etmek, ücret baremleri yapmak, bu gün için bir zaruret haline gelmiş bulunmaktadır. Çalışan ile çalıştıranı elele vermek dost kılmak için bu şarttır .

Emniyet ve salim kafa ile ve patronuna bir dost gözile bakabilmek için ücret baremleri yapmak ve işçileri sınıflandırmak bugünkü başı boş sahipsiz sây piyasası için elzemdir.

Müteveffa Roosvelt zamanında Amerikada asgari ücretler tayin edilmiş emek piyasası da bir nizama bağlanmıştır. 932 de Almanya 936 da Belçika da asgari ücretler kanunen tayin edilmiş ve işçi ücretleri asgari maişetin üzerine çıkarılmıştır.

Yukarıda gerek işçi ve gerekse işverenlerin durumları anlatıldığı veçhile, iktisadi ve Sosyal mekanizmamız bir çıkmaz içindedir. Memleketin Sosyal ve iktisadi nizamını bugünkü çıkmazdan yalnız sermaye kurtaramaz. Ona canlılık ve hareket verecek bizleriz. Sosyal ve iktisadi hayatımızın etüdü yapılmadan şimdiye kadar olduğu gibi, koltuk değnekleri ile yürüyen bir devletçiliğin hataları tekrarlanmadan, yapılacak en rasyonel hareket sermye için müsmir sahaların hudutlarını çizmek, plânlarını yapmak, sây piyasasını tanzim ederek memleketimizde mebzul miktarda bulunan saf, toprağın, milletçe, bağlı Türk işçisinin emeğini kıymetlendirerek, bilgisizlik yüzünden boşa giden enerjileri rasyonel metodlar dahilinde toplıyarak memleket ekonomisini, kalkındırmaktır.

SÖBEOĞLU

İşçi haklarını kaybetmemek için nelere dikkat etmeli?

(İkinci Sahifeden devam)

«işçi her ne zaman isterse umumi ve hususî bütün iş şartlarını gösteren imzalı bir vesikayı vermiye işveren mecbur tutulmuştur. Bu vesika, her türlü resimden muaftır. İşte, işe yeni girecek işçi arkadaşlara tavsiyem, evvelemirde yazılı mukavele yapması için işverene teklifte bulunmaları bu teklifi işveren kabul etmezse, iş şartlarını gösteren yazılı bir belgeyi talep etmeleridir. Zira ilerde işverenin iş akdine aykırı herhangi bir hareketi karşısında işçi, elinde kuvvetli bir belge bulundurmuş olur. Ücret çalışma tarzı, usulleri, fazla mesai izin v.s. hususlarında ki hükümleri ihtiva eden böyle bir belge, işçinin âdeta ikinci bir anayasası mahiyetindedir. Mahkemelerde en ziyade güçlüğe uğranan nokta, kıdem, ücret miktarı, bunun safi— yani vergisiz— veya gayri safi — yani vergi dahil olmak üzere — mi verileceği, fazla mesai yapılıp yapılmadığı gibi hususların isbat meselesidir. Meselâ, 5088 sayılı kanun «200 kuruşa kadar olan işçi gündelikleriyle, bunu aşanların 200 kuruşunu» vergiden muaf tutumuştur. 1 Ekim 1947 de bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra, bazı işverenler — ücreti şâfi olarak verdikleri bahanesiyle —bu kanunun işçilere bahşettiği muafiyeti kendilerine mâletmek istemişlerdir. Müteaddit şikâyetler üzerine tahkikat yapan iş müfettişleri de bu kanunun neşrinden sonra — yeni ve daha düşük bir ücret baremi kabul eden işçinin — bukabulüyle, kanundan faydalanamıyacağı neticesine varmışlardır. Hâlen derdest bazı dâvalarda işverenlerden bu hakkı aramaktayız. Ancak işçilerin elinde yazılı bir iş mukavelenamesi bulunmadığından, ücretin, miktarı ve tediyesi hususunu isbat için müşkül durumda kalıyoruz.

İleri garp memleketlerinde bu vaziyeti gören işçi sendikaları, üyeleri adına «Genel sözleşmeler» akdetmektedirler. Bu genel sözleşmeleri her işçi patronuyla ayrı ayrı kararlaştırmaz da, işçi ve işveren birlikleri karşılıklı müzakere yoluyla kararlaştırırlar. Hiç şüphesiz bu genel sözleşmeler işçi için iş kanunları derecesinde mühimdir. Garp memleketlerinde genel sözleşmeler yoluyla, kuvvetli sendika birlikleri, ücretlerin râyiçten aşağı düşürülmesini daima frenlemişlerdir. Bu gibi genel sözleşmelere garpte «Kolletif iş akitleri» veya «tarife mukaveleleri» adı verilmektedir. Bu koletif iş akitleri sayesinde, iş şartları, iş ücreti mevzularında isçi sendikaları cidden büyük başarılar kaydetmişlerdir. Bu genel sözleşmeler yazılı olarak yapılmaktad: ve iş kanunlarının koruyucu hükümlerini tamamlamaktadır. İşte 5018 sayılı Sendikalar Kanununun dördüncü maddesi bizde de işçi sendikalarına «üyelerin adına genel sözleşmeler akdetmek» ve «İşverenler veya sendikaları iş arıyanlara karşı ücreti râyiçten aşağı düşünme teşebbüsüyle birleştikleri mallerde toplulukla iş ihtilâfı çıkarmak» hakkını tanımaktadır. İlâve edelim ki henüz bizde böyle bir genel sözleşme yapılmış değildir. Fakat yapılması şayanı tavsiyedir. İşçi sendikaları kuvvetlendikleri ve meslekî tesanüt hissi geliştiği takdirde, işçi için hayatî derecede önemli olan iş akdi ve iş ücreti meselesi de en iyi hal şeklini bulmuş olur. Hukukun ve bu arada iş hukukunun iki büyük temeli vardır. Emniyet ve Adalet. İşte işçinin emniyeti, sahih, mutebei, açık ve yazılı bir iş akdine ve buna işverenin riayetine bağlıdır. Velhasıl işçi iş akdini yaparken ne kadar dikkatli davranırsa hayatını ve istikbalini de okadar sağlam bir zemine oturtmuş olur.

Bakırköy Bez Fabrikasında Neler Gördüm ?

Fabrika Müdürü diyor ki: Sendikaların mevcudiyeti komünizmin Türk işçisi arasına yayılmasını önlemiştir.

Otobüsten inip Bakırköy bez fabrikasına doğru ilerlerken herzamen olduğu gibi içimde büyük bir ferahlık hissediyorum. Aynı fabrikaya daha önceden bir kaç defa gelmiştim.Şimdi ilk nazarda değieşn bir şey var. Fabrika kapıcısı eski müdür zamanında gayet haşin hatta birazda kaba idi. Sabık Müdürün mizacından olacak. Bu defa gayet kibar ve efendice buyur edildim.

Fabrika müdürü B.. Şefkati Türkul mütebessim bir çehre ve sıcak baba bakışlarıyla beni kabul etti.

Fabrikanın meşhur yemek salonunda işçiler ve fabrika müdürü yemek başında

Konuşmamıza sendikalar mevzu ile başladık. Bıı işveren olarak bay müdürün sendikalar hakkındaki düşünceleri herhalde bir kıymet ifade edecekti. B. Şefkati Türkekul'a göre sendika idare hey'etleri dirayetli kimselerden müteşekkil olursa işçiler için olduğu gibi fabrika içinde, dolaysıyla memleket içinde gayet müsbet faaliyetler gösterebilir .

Meseleyi daha çok mevziileştirmek maksadıyla konuşmayı Bakırköy fabrikasına ve sendikasına nakletttim. Kıymetli müdür diyor ki:

— Fabrikanın işçiye olduğu gibi devlete karşıda bir takım vazifeleri vardır. Sendika bütün işçinin arzusuna tercüman olduktan sonra istekleıinin memnuniyetle karşılacağı tabiidr. Ben zaten her cuma günü işçilerle konuşur ve dertleşirim. Onların arzularını ve dileklerini bizzat cevaplandırırım,

— Fabrikanızın dedim, dokuma kısmı işçilerinin bir dilekleri avrdı. Cumartesi günü öğleden sonra tatil yapılmasını istiyorlardı. Bu talep reddedilmiş sebeplerini izah edermisiniz?

— Biraz evvelde söylediğim gibi bir talebin müsbet olarak cevaplandırılması için bütün işçinin arzusuna tercüman olmalı. Bir çok işçiler alacakları ücrete tesir edeceğini düşünerek bu işe muhaliftir.

Konuşmalarımızda zaman zaman müdür beyle yerlerimizide değiştiriyorduk. Suallerimi tam bir politika adamı dirayetiyle bana iade ediyordu. Bu şekilde bazan da Bakırköy Bez fabrikası Müdürü imişim gibi bizzat soıduğum suallere muhatp oluyrdum. Son olarak sendikalar hakkında B. Şefkati şunlarıda ilâve etti: (Kanaatimce sendikalar Türk işçisinin komünizme karşı koymasında çok büyük bir destek olmuştur.)

Bakırköy bez fabrikasının üç hususiyeti var. Bu hususiyetler diğer dokuma fabrikalarından Bakırköyü ayırır. Bunlardan birincisi hakikaten her göreni hayran bırakan yemek salonu. Denize nazır büyük etrafı camlarla duvarlanmış salonda ortada sıra ile masalar, masalr üstünde sürhiler, bardaklar, tabaklar, hepsi de pııl pırıl... Salon aynı zamanda toplantı ve müsamereler içinde kullanılıyor. Oldukça geniş bir sahneside var.

Fabrikanın ikinci hususiyeti Hastahanesidir. Hastahane hemen hemen tam teşkilâtlıdır. Dişçisiyle, röntgen cihazlarıyla küçük bir devlet hastahanesini andırıyor. 23 yatak fabrikanın ihtiyacını karşıladığı gibi zaman zamanmeselâ Malatyada, Feshaneden hastalarda geliyoı.

Fabrikanın son ve üçüncü hususiyetide İbrahim Duman gibi bir sosyal işler şefinin bulunmasıdır. Kendisinden bahsedilmesini hiç sevmiyecek kadar mütevazi bir insan gibi tanıdım.

Fabrika idaresinden sonra bir de sendika idarecileriyle görüşmek yerinde olacaktı. Sendika Başkanı Ziya Hepşen'i buldum. Onlar bilhassa şu cumartesi tatili üzerinde ısrar laduruyorlar. Fabrika müdürünün ifadesini naklettim.

B. Ziya Hepşen diyor ki: (Eğer Müdür bey bu talebin bütün fabrika işçilerinin arzusu olmasını istiyorsa mesele yok. Fakat şunu söylemeliyim ki, fabrikada fazla mesai yapan ve cumartesi günleri tatil yapmıyan yalnız dokuma kısmıdır Ve biz kendilerine 200 imzalı bir dilekçe sunduk. Bu yekûn orada çalışanların hemen hepsidir. Eğer taleplerimiz haklı olarak reddedilirse amenna..)

Bakırköy Bez fabrikasının değerli müdürü, B. Şefkati TÜRKEKUL

Ziyareteten sonra İstanbula dönerken fabrikanın yeni yapılmakta olan tesislerini de gördüm. Anladım ki Bakırköy bez fabrikası günden güne modernleşmek temayülünde. bir defa daha inandım ki hiç bir hususi müessese devet müesseselerinin temin ettiği konforu temin edememiştir. Bilmem Devletçilik aleyhtarları buna ne derler ?..

Faruk BİNGÖL

Yunus çimento fabrikası ana tüzüğü

(Dördüncü Sahifeden Devam)

kişinin müracaatları kabul etmek üzere hazır bulunur. Ve bu saatler sendika merkezinin kapısında yazılı bulundurulur. Yönetim kurulunun kararlarından bu kararlarda imzası bulunanlar sorumludur.

Madde 34 — Hastalık ve saire gibi mecburi haller müstesna yönetim kurulunun arka arkaya üç toplantısına gelmiyen üyeye, başkan tarafındanyazılı bir bildirim yapılır. Üye buna rağmen yine toplantılara gelmezse yönetim kurulundan çıkmış sayılarak yerine 26. cı madde hükümünce yedeklerden biri getirilir.

Madde 35 — Yönetim kurulu mesleki ve idari bir işin incelenmesi için bilgisinden ve tecrübesinden fayda umduğu kimseleri danışma maksadıyla toplantısına çağırabilir. Bu zatlar kararlarda oy sahibi değildir.

Madde 36 — Sendika başkanı her yerde ve her hususta sendikanın temsilcisidir. Hastalık veya özürü halinde bu süre içinde başkanlık vazifesini başkan vekili yapar. Sendikanın mühürü yalnız başkanda bulunur. Başkan vekili tarafından muamelâtın idaresi gerektiği zaman buna verilir. Mühür ancak elinde bulunduğu kimsenin imzasınıda havi olduğu takdirde muteberdir.

Saymanın görevleri:

Madde 37 — Sayman üye mevzuata uygun ususlerle işbu tüzüğün ve yönetim kurulunun vermiş olduğu yetkilerle hesap işlerinin düzgün olarak yürümesine nezaret eder ve sendika ayrı bir muhasebeci tutuncaya kadar bunları bizzat teminle sarfiyatın bütçe dairesinde cereyanını sağlar. Aylık mizanlarla yıllık bilânçoların ve bütçe tasarısının hazırlanması saymana aittir. Bunları yönetim kurulunun tetkik ve tasvibine arzeder. Bütün masraf emrilerile ödenek makbuzlarını başkanla imza eder.

Veznedarın görevleri:

Madde 38 — Vezedar sendikaya ait tahsilâtı takip ile yüz liradan fazla parayı sendikanın namına önceden yönetim kurulunca kararlaştırmış milli bankalardan birinde açılmış olan hesaba yatırır. Saymanla beraber gelir ve giderlerin muntazaman deftelere kaydını taki pve temin eder .Bankada ki para başkan veya başkan vekili, sayman ve veznedarın müşterek imzalarıyla çekilir.:

Denetim kurulu:

Madde 39 — Yönetim kurulunun bütün mamelâtını ve tahsilât ve sarfiyatın bütçeye uygun yapılıp yapılmadığını denetlemek üzere 15. ci maddenin altıncı fıkrası gereğince genel kurul tarafından her çalışma yılı için üç kişilik bir denetim kurulu ile üç yedek seçilir. Denetçiler her zaman dosyalar ,defterler, makbuz evrak ve dipkoçanları üzerinde incelemeler yapmak ve kasa mevcudunu saymak yetkisini haizdirler. Yönetim kurulu sayman, veznedar ve sendika memurları denetçiler her cihetten kolaylık göstermek ve istedikleri vesikaları evrakı ve defterleri ibraz etmekle mükelleftirler.

Madde 40 — **Denetim kurulu yaptığı** mürakabe ve incelemeler sırasında sendikanın para muamelâtında yolsuzluk veya suistimal gördüğü takdirde keyfiyeti yönetim kuruluna bildirir. Ve tahkikatı derinleştirmek üzere muamelâtında yolsuzluk görülen kimsenin muvakkaten işinden uzaklaştırılmasını ister. Yönetim kurulu buna muvafakat etmediği veya iştetn el çektirilen kimsenin suistimali meydana çıktığı halde hakkında takibat yapılmaktan çekinildiği takdirde denetçiler haysiyet divanını toplantıya çağrırlar. Denetim kuru ile haysiyet divanın bir arada yapacağı toplantıda verilecek kararlarla gerekirse 22. ci **madde mucibince genel kurul** olağanüstü toplantıya çağrılır. V. burada durum denetçiler tarafından açıklanarak yapılacak muamele hakkında genel kuruldan bir karar istenir.

Haysiyet divanı:

Madde 41 — Sendika üyelerinin şahıslarına ve gerek kendi aralarında ve gerekse üye ile sendika arasındaki karşılıklı münasebetlerine dair bu tüzükte yazılı hükümlerin tatbikinde ve denetim kurulu ile yönetim kurulu arasında zuhur edecek ihtilâflarda bir danışma ve karar mercii olarak genel kurul tarafından 15. ci maddenin f fıkrası gereğince her çalışma yılı için beş asil üç yedek azadan ibaret bir haysiyet divanı seçilir.

Madde 42 — Denetim kurulu ve haysiyet divanı üyelrinden biri istifa eder, ölür veya çıkarılırsa yerine yedeklerden en çok oy almış olan geçer.

Madde 43 — Bir üye yönetim, denetim kurullarıyla haysiyet divanından hepsinde veya ikisinde birden vazife alamaz .

Madde 44 — Haysiyet divanının görev ve yetkileri şunlardır:

A) Bir üyenin sendikaya kabulu hakkında tereddüt hasıl olduğu takdirde 5 ci maddede yazılı şartların, bahis konusu olan üye hakkında mevcut olup olmadığına dair karar vermek

B) 8 ci madde delâletile 31 ci maddeye göre ihtar ve çıkarmasında ceza vermek.

C) 30 uncu maddenin İ.K.L. ve M, fıkralarında yazılı işlerin ifasında yönetim kurulu ile işbirliği yapmak.

D) 27 ci ve 40 cı maddede yazılı hallerin vukuunda genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırmak.

Sendika temsilcileri:

Madde 45 — İş kanununun tarifine göre işçilerle işverenler arasında çıkacak tek başlı ve toplulukla iş ihtilâflarında ara bulmak ve iş arkadaşlarının hak ve menfaatlarını doğrulukla korumak amacı ile bu kanunun 78 ci maddesinde seçilme tarzı tarif edilen işçi mümessillerinin rızalarının alınması şartile işyerleri ile sendika arasında karşılıklı münasebeti düzenler .Bu görevi kabul eden işçi mümessilleri sendikanın o iş yerindeki temsilcisi sayılır:

Sendika işbu tüzüğün 30 uncu maddesinin c fıkrası gereğince bu mümessiller için aday gösterir. Sendika adaylarından gösterilen işçi mümessilleri çalıştıkları işyerlerinde çalışma mevzuatının uygulanma tarzının takibi, işçinin şikâyet ve dileklerinin dinlenip sendikaya aksettirilmesini, sendika aidatının toplanması bulundukları yerlerde ki iş hayatının işçi ve işveren arasında karşılıklı güven ve saygıyı ve istihsal artımını sağlıyacak bir yolda değiştirilmesi için çalışmakla görevlidirler, Sendika mümessilleri bir yerdeki bütün işçilerin hak ve menfaatlarını iş kanunun hükümleri dahilinde korurlarsada sendika üyesi olmayan işçinin hak ve menfaatlerini sendika vasıtasile korunup korunması yönetim kurulunun vereceği karara bağlıdır.

Sendika memurları:

Madde 46 — Sendikanın işleri genişleyince bu tüzükte yazılı hükümlerin yerine getirilmesi yukarıdaki maddelerde sıfat ve görevleri belirtilen sendika teşkilâtının gücü dışına çıktığı zaman sendika tarafından gerektirdiği sayıda memur ve hizmetliler kullanılabilir. Memur ve hizmetliler yönetim kurulu tarafından tayin olunur ve lüzumunda hizmetten çıkarılabilir.

Medde 47 — Sendikanın geliri üyelerden alınan ayda 50 kuruş aidat (bu miktar yılda 120 lirayı geçmemek suretiyle) lüzumunda genel kurul kararıyla artırılabilir) bankada yatan paraların ve tahvillerin faizleri, kooperatif ve müsamere gelirleri, sendikaya karşı sevgi gösteren hayır sever kimselerin ve makamların yapacakları yardımlar ve kanunlara göre gelir kaydolunabilecek diğer tahsilâttan ibarettir. Her nevi tahsilât karşılığı mühür ve başkan veya vekilinin imzasını taşıyan dipkoçanlı ve sıra numaralı makbuz verilmesi şarttır.

Madde 48 — Hernevi sarfiyat bütçe dahilinde yapılır, bütçe harici yapılan sarfiyattan, yönetim kurulu müştereken ve müselsilen mes'uldür.

Sendikanın Talimatnamesi:

Madde 49 — İşbu tüzükte belirtilen sonuçlara varmak sendikaya düşen görevleri hakkıyla yapabilmek ve sendika teşkilât ve mensuplarının yetkilerini, görevlerini, çalışma yollarını ve karşılıklı münasebetlerinin cereyan tarzını tesbit etmek üzere Yunus Çimento fabikasının, çimentoculuk işçiliğinin hususiyetlerini göz önünde tutan talimatname hazırlanarak, yönetim kurulu asil ve yedek üyeleri, denetim kurulu ve haysiyet divanı üyelerinin hep bir arada toplandığı bir mecliste görüşülür ve kabuledilir. Bu talimatnameden yeter sayıda bastırılarak sendika teşkilâtı mensuplarına verilir. Ve üyelerin tetkikine hazır bulundurulur.

Sendika üyeleri bu talimatname hükümlerine aynen bu tüzükte yazılı hükümler gibi riayet etmek mecburiyetindedirler.

Madde 50 — Sendika, işinden haksız çıkarılmış işçiye yardım yapmayı en önemli işlerinden biri olarak telâkki eder.

İş kanunu gereğince işçi hakkını korumakla görevli olup ta vazifesinin ifası esnasında işinden çıkarılmış olan işçi ve sendika mümessilleri dahili talimatnamede miktar ve nevileri tasrih edilmiş olan bu yardımlardan ön plânda ve tercihan faydalanırlar.